

Benchmarking af Vestegnskommunernes integrationsindsats

*Albertslund, Brøndby, Hvidovre, Høje-Taastrup og Is høj
i samarbejde med Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere
og Integration*

Juni 2006

KMD

Indholdsfortegnelse

1. Resumé	2
1.1. Udlændingegruppen	2
1.2. Arbejdsmarkedstilknytningen	2
1.3. Beskæftigelsesindsatsen	3
1.4. Danskundervisning	6
2. Indledning	9
2.1. Projektets formål	9
2.2. Datagrundlag	10
2.3. Benchmarkingindikatorer	11
2.4. Centrale definitioner	12
2.5. Projektets organisering	14
2.6. Læsevejledning	15
3. Udlændingegruppen i de fem Vestegnskommuner	16
3.1. Antal, andele og sammensætning	16
3.2. Oprindelsesland	16
3.3. Alder og køn	18
3.4. Opholdstid, uddannelse og forsørgelsesgrundlag	19
3.5. Delkonklusion	21
4. Arbejdsmarkedstilknytning som mål for integrationsindsatsen	22
4.1. Arbejdsløshedsprocent	22
4.2. Beskæftigelsesfrekvens	23
4.3. Erhvervsfrekvens	24
4.4. Delkonklusion	25
5. Vestegnskommunernes beskæftigelsesindsats	26
5.1. Rammebetingelser for beskæftigelsesindsatsen	26
5.2. Resultatindikatorer	27
5.3. Produktionsindikatorer	30
5.4. Ressourceindikatorer	32
5.5. Delkonklusion og perspektivering	34
6. Danskundervisningen på sprogcentrene	39
6.1. Rammebetingelser for danskundervisningen	39
6.2. Resultatindikatorer	40
6.3. Produktionsindikatorer	41
6.4. Ressourceindikatorer	44
6.5. Delkonklusion og perspektivering	46
Bilag 1	Landesegmentering
Bilag 2	Befolkningspyramider – Indvandrere
Bilag 3	Registreringsbesvarelse – Politik og organisering
Bilag 4	Registreringsbesvarelse – Sprogcentrene
Bilag 5	Beregning af omkostninger ifbm den direkte beskæftigelsesindsats, 2005

1. Resumé

Vestegnskommunerne – Albertslund, Brøndby, Hvidovre, Høje Taastrup og Ishøj - har i samarbejde med Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, KL og KMD indgået i en benchmarking omkring voksne udlændinge fra ikke-vestlige lande for at understøtte effektiviseringen af kommunernes integrationsindsats indenfor beskæftigelses- og danskundervisningsområdet. I den forbindelse er der:

- Foretaget en deskriptiv analyse af populationen af udlændinge fra ikke-vestlige lande i kommunerne
- Udviklet kvantificerbare indikatorer til belysning af effektiviteten inden for de to fokusområder
- Foretaget en måling af hvor effektive de enkelte kommuner er til at løse integrationsopgaven med afsæt i de udvalgte indikatorer
- Udarbejdet anbefalinger til, hvordan kommunerne i fremtiden kan effektivisere deres beskæftigelsesindsats og danskundervisning

1.1. *Udlændingegruppen*

Benchmarkingen mellem Albertslund, Brøndby, Hvidovre, Høje-Taastrup og Ishøj (Vestegnskommunerne) hviler på et solidt grundlag, idet udlændingegrupperne mellem 16-64 år fra ikke-vestlige lande på overordnet niveau er ensartede¹. Gruppen er karakteriseret ved at:

- Udlændingegrupperne udgør en stor andel af befolkningen i hver af kommunerne med Tyrkiet og Pakistan som de dominerende oprindelseslande
- Indvandrerne har været i Danmark gennem længere tid, og er generelt lavt uddannede. Omkring hver anden er på offentlig forsørgelse
- Efterkommerne udgør fortsat en lille andel af de 16-64 årige udlændinge. I aldersgruppen fra 16-22 år udgør de dog næsten halvdelen af udlændingene. Desuden er hver fjerde efterkommer på offentlig forsørgelse

1.2. *Arbejdsmarkedstilknytningen*

Arbejdsmarkedstilknytningen for udlændinge er væsentligt lavere end for danskerne i alle fem kommuner. Kommunerne har derfor en markant integrationsud-

¹ Den relative homogenitet er baseret på en overordnet sammenligning ud fra antal, sammensætning, alder, køn, opholdstid og forsørgelsesgrundlag. Det skal dog bemærkes at der ved en detaljeret sammenligning er forskelle kommunerne i mellem.

fordring på arbejdsmarkedet, specielt vedrørende indvandrerguppen. Integrationsudfordringen består i:

- At gøre modtagere af kontanthjælp, starthjælp eller introduktionsydelse, som ikke står umiddelbart til rådighed for arbejdsmarkedet, til en del af arbejdsmarkedet i samme grad som danskerne i kommunen
- At bringe modtagere af kontanthjælp, starthjælp eller introduktionsydelse, som står til rådighed for arbejdsmarkedet, i varig beskæftigelse i samme grad som danskerne

1.3. *Beskæftigelsesindsatsen*

I nedenstående tabel er gengivet de centrale indikatorer på beskæftigelsesområdet.

Tabel 1: Den kommunale benchmarking profil – Beskæftigelse

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje-Taastrup	Ishøj
	Resultatindikator - 2004-2005				
Gennemsnitlig ledighedsperiode i uger	53	55	56	52	51
Selvforsørgelsehastighed i uger	13	10	12	9	9
Udslusningsgrad i procent	31	38	26	42	44
	Produktionsindikator - 2004-2005				
Aktiveringshastighed i antal uger	18	21	16	14	14
Aktiveringsgraden i procent	38	36	37	35	35
Andel passive i procent	63	56	43	59	46
	Ressourceindikator – 2005				
Års-udlændinge på ydelse per årsværk – 2005	25,7	20,1	38,8	21,48	29,16
Direkte beskæftigelsesudgift i kr. per års-udlænding på ydelse ²	27.606	21.761	16.976	24.063	24.831

² Ydelse er defineret som modtagning af kontant/starthjælp eller introduktionsydelse
KMD Konsulentenservice, juni 2006

I nedenstående er en kort beskrivelse af de enkelte indikatorer:

Beskrivelse af resultat- og produktionsindikatorer

- *Gennemsnitlig ledighedsperiode:* Udtrykker, hvor stor en andel af perioden 2004 – 2005 en ledig udlænding (modtager af kontant/starthjælp eller introduktionsydelse) i gennemsnit har været ledig
- *Selvforsørgelseshastighed:* Udtrykker det antal uger, der i gennemsnit går fra afslutningen af sidst gennemførte aktiveringsforløb, til en ledig udlænding bliver selvforsørgende
- *Udslusningsgrad:* Viser, i hvor stor en andel af de første 26 uger efter endt aktivering, en ledig udlænding har været selvforsørgende.
- *Aktiveringshastighed:* Udtrykker det gennemsnitlige antal uger der går, fra en udlænding melder sig ledig, til vedkommende kommer i aktivering
- *Aktiveringsgrad:* Viser, hvor stor en andel af perioden fra 2004 til 2005 ledige udlændinge i gennemsnit har været aktiveret.
- *Andel passive:* Viser andelen af ledige udlændinge, der har modtaget kontant/startshjælp eller introduktionsydelse i mindst et år uden at have modtaget et aktiveringstilbud

Resultatindikatorer: I forhold til resultatindikatorerne – udslusningsgrad, gennemsnitlig ledighedsperiode og selvforsørgelseshastighed – er der stor variation kommunerne i mellem. Ishøj og Høje-Taastrup klarer sig bedst på disse indikatorer, og har f.eks. en udslusningsgrad, som er mellem 4-18 procentpoint højere end de øvrige kommuner. Albertslund og Hvidovre har en selvforsørgelseshastighed som er relativt langsom, da den ligger 2-4 uger over de øvrige, mens ledighedsperioden i Hvidovre og Brøndby i gennemsnit er 2-5 uger længere end i de tre andre kommuner.

Produktionsindikatorer: Benchmarkingen viser, at der ikke er nævneværdige forskelle i den gennemsnitlige aktiveringsgrad i kommunerne. Der er imidlertid nogen forskelle i kommunernes aktiveringshastighed, idet Ishøj og Høje-Taastrup sender de ledige udlændinge i aktivering hurtigere end de øvrige kommuner. I alle kommuner er der en relativt stor gruppe udlændinge, som har fået lov til at gå passive i ét år i træk.

Ressourceindikatorer: Ressourceindikatorerne indikerer, at der er markante forskelle i kommunernes ressourceforbrug i forhold til beskæftigelsesindsatsen for udlændinge. Hvidovre har gennemgående den laveste ressourceindsats med 38,8 års-udlændinge per årsværk og 16.976 kr. i beskæftigelsesudgift per års-udlænding. Brøndby og Høje-Taastrup har med omkring 21 års-udlændinge per årsværk det laveste antal, og Albertslund har med 27.606 kr. per års-udlænding de højeste beskæftigelsesudgifter.

1.3.1. Effektiviseringspotentiale

På baggrund af benchmarkingen er der identificeret tre centrale effektiviseringsmuligheder på beskæftigelsesområdet:

Optimering af ressourceanvendelsen

Benchmarkingen indikerer, at der ikke er nogen entydig sammenhæng mellem kommunernes ressourceindsats og de opnåede resultater på beskæftigelsesområdet. Dette indikerer, at der er en mulighed for at effektivisere ressourceanvendelsen, uden at det vil have en negativ effekt på resultaterne.

Prioritering mellem aktiveringsformer

En anden effektiviseringsmulighed, som tegner sig i benchmarkingen er, at kommunerne ved en gennemgang af deres anvendelse af de forskellige aktiveringsformer vil kunne forbedre deres resultater.

Fokusering på aktiveringshastighed

Benchmarkingen indikerer, at der er en positiv sammenhæng mellem aktiveringshastighed på den ene side og selvforsørgelse og udslningsgrad på den anden.

1.3.2. Perspektiver

På baggrund af benchmarkingdata og –processen anbefaler KMD kommunerne at gå videre med en række tiltag af mere strategisk karakter, som vil kunne løfte effektiviteten yderligere:

Nedsæt dialogforum til vidensdeling

For at sikre erfaringsudveksling og læring anbefaler KMD, at der på tværs af de deltagende kommuner etableres et dialogforum, hvor resultaterne af denne benchmarking drøftes, og hvor fremtidige benchmarkingundersøgelser tilrettelægges.

Skab klarhed omkring økonomien

KMD anbefaler, at kommunerne udarbejder en konterings- og registreringspraksis, som muliggør beregningen af relevante enhedsomkostninger på beskæftigelsesområdet.

Konkretiser sammenhæng mellem politik, indsatser og effektivvurdering

KMD anbefaler, at der skabes en klarere sammenhæng mellem politik, indsatser og effekt, hvilket kun kan ske på baggrund af aktuelle og pålidelige data der kan indgå i en løbende styringsdialog.

Etabler løbende relevant ledelsesinformation

KMD anbefaler, at kommunerne i højere grad automatiserer og systematiserer tilvejebringelsen af nøgletal på området, således at de kan indgå i en løbende ledelsesrapportering.

1.4. Danskundervisning

Nedenstående tabel gengiver de mest centrale indikatorer fra benchmarkingen på danskundervisningsområdet.

Tabel 2: Den kommunale benchmarking profil – Danskundervisning

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje-Taastrup	Ishøj
	Resultatindikator - 2004-2005				
Karaktergennemsnit for danskprøve 1 ³	-	-	-	-	-
Karaktergennemsnit for danskprøve 2	8,5	8,5	8,1	8,4	8,5
Karaktergennemsnit for danskprøve 3	8,2	8,1	8,3	8,4	8,0
	Produktionsindikator - 2004-2005				
Beregnet gennemsnitlig progressionshastighed for danskprøve 1 i tilbudte lektioner	2084	1570	1293	1193	1424
Beregnet gennemsnitlig progressionshastighed for danskprøve 2 i tilbudte lektioner	1488	1181	1206	1001	1270
Beregnet gennemsnitlig progressionshastighed for danskprøve 3 i tilbudte lektioner	961	889	818	788	1096
Undervisningsintensitet. Andel kursister i pct. med mellem 40-60 tilbudte lektioner per måned	51	31	47	50	41
Fravær i procent af tilbudte lektioner	25	24	21	19	29
	Ressourceindikator – 2005				
års-kursist per årsværk – 2005	9,0	9,3	9,6	10,1	10,5
Gns. udgift i kr. per tilbudt lektion	89,3	83,6	89,1	78,7	72,8

³ I perioden 2004-2005 har der været under 4 personer i hver kommune som har taget danskprøve 1. Da den lave N-værdi er gældende for alle kommuner vil en benchmarking på gennemsnit være for usikker og er derfor ikke medtaget.

I nedenstående er en kort beskrivelse af de enkelte indikatorer:

Beskrivelse af resultat- og produktionsindikatorer

- *Karaktergennemsnit for danskprøve 2-3:* Angiver det samlede karaktergennemsnit for danskprøve 2 og 3 for perioden 2004- 2005
- *Beregnet gennemsnit for progressionshastighed:* Antal tilbudte lektioner, kursisten har fået, tilbudt indtil en modultest er bestået. Kursister, som endnu ikke har bestået nogen modultest, indgår således ikke i analysen
- *Undervisningsintensitet:* Angiver i procent hvor mange lektioner kursisterne i gennemsnit tilbydes per måned. I ovenstående tabel for intervallet 40-60 tilbudte lektioner.
- *Fravær i pct. af tilbudte lektioner:* Viser den gennemsnitlige vægtet fraværsprocent for 2004-2005 i forhold til deltagelse i de tilbudte lektioner

Resultatindikatorer. Resultatet af danskundervisningen - målt ved karaktergennemsnittet - viser ikke nævneværdige forskelle på tværs af sprogcentre. Gennemsnittet for sprogcentre for danskuddannelse 2 er 8,4 og for danskuddannelse 3 er den 8,1. Disse gennemsnit ligger på niveau med resultaterne på landsplan.

Produktionsindikatorer. Benchmarkingen indikerer, at sprogcentrene sammensætter intensiteten af deres undervisning forskelligt dog er det mest udbredte tilbud 40-60 lektioner per måned for alle kommunerne. I Albertslund er det 51 pct. kursisterne, som tilbydes mellem 40-60 lektioner om måneden, mens det i Brøndby kun er 31 pct. af kursisterne. Progressionshastigheden for de kursister, som har bestået en modultest varierer markant. Høje-Taastrup har den hurtigste progressionshastighed for alle tre danskuddannelser, mens Albertslund har den langsomste progression for danskuddannelse 1 og 2. Ishøj har den langsomste progression for danskuddannelse 3. Endelig varierer fraværsprocenten med ti procentpoint mellem sprogcentre. Således er fraværsprocenten 19,0 i Høje-Taastrup mod 29,1 i Ishøj i perioden 2004 - 2005. Fraværsprocenten var i 2004 i Danmark på 22 pct..

Ressourceindikatorer. Ressourceanvendelsen til danskundervisningen angiver nogle betydelig forskellige mellem sprogcentre. Albertslund har med 9,0 færrest års-kursister per årsværk mens Høje-Taastrup og Ishøj har 10,1 og 10,5 års-kursister per årsværk. Samtidig har Ishøj med 72,8 kr. de laveste bruttoudgifter per tilbudt lektion, mens Hvidovre og Albertslund har de højeste udgifter, med henholdsvis 89,1 kr. og 89,3 kr. per bruttoudgift per tilbudt lektion.

1.4.1. Effektiviseringspotentiale

På baggrund af benchmarkingen er der identificeret tre centrale effektiviseringsmuligheder på danskundervisningsområdet:

Optimering af antal årsværk per års-kursist

Benchmarkingen indikerer, at der ikke er nogen umiddelbar sammenhæng mellem et lavt antal års-kursister per undervisningsårsværk og progressionshastigheden, hvilket tyder på en effektiviseringsmulighed omkring optimering af planlægning og anvendelse af undervisningsressourcer i forhold til antal årskursister.

Reduktion af fraværprocenten ved at tænke dette ind som en del af tilrettelæggelsen af undervisningen

Benchmarkingen indikerer, at der ikke er nogen entydig sammenhæng mellem progressionshastigheden og intensiteten af undervisningstilbudet, men derimod en umiddelbar sammenhæng med fraværprocenten. En reduktion af fraværprocenten, samt prioriteringen af en sådan i forhold til planlægning af undervisningsforløbet, er således en anden effektiviseringsmulighed.

Kontinuerlig afdækning og deling af best practice i undervisningen

Benchmarkingen indikerer således, at der alt andet lige ved adoption af best practice omkring udgiftsniveau per tilbudt lektion og gennemsnitlig fraværprocent er et stort effektiviseringspotentiale for alle fem kommuner.

1.4.2. Perspektiver

På baggrund af erfaringerne fra benchmarkingen anbefaler KMD, at kommunerne går videre med en række områder af mere strategisk karakter, som vil kunne løfte effektiviteten yderligere:

Afdæk mulighederne for et mere formaliseret samarbejde

KMD anbefaler kommunerne at analysere fordele og ulemper ved et mere formaliseret samarbejde mellem sprogcentre ud fra betragtninger om kvalitet, effektivitet og produktivitet.

Etabler grundlag for at vurdere forskellig undervisningspraksis' effekt på progressionshastigheden

KMD anbefaler, at kommunerne igangsætter et kortlægningsarbejde omkring sprogcentrenes organisation, undervisningsprocesser og anvendte værktøjer. Formålet bør være at skabe et effektivt styringsgrundlag med målbare resultater baseret på best practice processer.

Synliggør danskundervisningens effekt på beskæftigelsen

KMD anbefaler, at kommunerne etablerer/reviderer målsætninger og indikatorer, der vil kunne synliggøre danskundervisningens effekt på beskæftigelsen og på integrationen i øvrigt, baseret på tilgængelige data, således at der kan følges op og iværksættes korrigerende initiativer med passende intervaller.

2. Indledning

En væsentlig del af integrationsopgaven i Danmark er forankret i kommunerne. Det gælder både indvandrere under integrationsloven, øvrige indvandrere og efterkommere.

Omfanget af integrationsopgaven er imidlertid meget ulige fordelt mellem kommunerne. Udlændinge fra ikke-vestlige lande udgjorde per 1. januar 2006 i gennemsnit ca. seks pct. af det samlede antal indbyggerne i Danmarks kommuner. Kun ca. 30 kommuner havde på samme tidspunkt en befolkningsandel af udlændinge, der oversteg landsgennemsnittet. Blandt disse er flere kommuner på den københavnske vestegn, hvor udlændingene fra ikke-vestlige lande i nogle tilfælde udgør over 20 pct. af indbyggerne.

Det er af stor samfundsmæssig betydning, at denne gruppe mennesker integreres i samfundslivet. Integration på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet er af særlig betydning i den sammenhæng. Beskæftigelse og uddannelse bidrager til en større forståelse af den danske kultur, ligesom det styrker sprogindlæringen og medvirker til at skabe netværk mellem udlændinge og den øvrige befolkning. Integration på arbejdsmarkedet og i uddannelsessystemet kan på den måde ses både som en indikator på vellykket integration og som et middel til yderligere integration.

Vestegnskommunerne – Albertslund, Brøndby, Hvidovre, Høje-Taastrup og Ishøj - har i samarbejde med Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, KL og KMD gennemført en benchmarking af deres integrationsindsats med fokus på beskæftigelse og danskundervisning. I denne rapport præsenterer KMD Konsulentenservice resultaterne af benchmarkingen.

2.1. *Projektets formål*

Projektets formål er gennem en benchmarking, at understøtte effektiviseringen af kommunernes integrationsindsats indenfor beskæftigelse og dansk. Projektet har derfor fra starten haft fokus på effekterne af kommunernes aktiveringsindsatser, hvilket afspejles i valget af de benchmarkingindikatorer, der indgår i undersøgelsen. Dette valg af benchmarkingfokus indebærer naturligvis, at andre aspekter nedtones f.eks på beskæftigelsesområdet vil effekten af den ikke aktiveringsorienterede indsats ikke fremgår af benchmarkingen, samtidig medtages for både beskæftigelses- og danskundervisningsområdet heller ikke opgørelse af og udvikling i bestanden af ledige udlændinge/kursister.

I projektet er der:

- Foretaget en deskriptiv analyse af populationen af udlændinge fra ikke-vestlige lande i kommunerne
- Udviklet kvantificerbare indikatorer til belysning af effektiviteten inden for de to fokusområder
- Foretaget en måling af hvor effektive de enkelte kommuner er til at løse integrationsopgaven med afsæt i de udvalgte indikatorer
- Udarbejdet ”faktabaserede” anbefalinger til, hvordan kommunerne i fremtiden kan effektivisere deres beskæftigelsesindsats og danskundervisning

2.2. Datagrundlag

Styregruppen besluttede tidligt i projektføreløbet så vidt muligt at basere benchmarkingen på data fra centrale databaser fra eksempelvis Beskæftigelsesministeriet og Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. Det gælder også data, som stammer fra kommunale indberetninger samt data, som ikke udspringer af kommunale indberetninger. De databaser som er anvendt er:

- Udlændingedatabasen, som indeholder information demografiske og socioøkonomiske forhold for udlændinge i Danmark
- DREAM, som er et forløbsregister med data om personer, som har modtaget overførselsindkomster
- Danskundervisningsdatabasen, som indeholder forløbsdata for alle kursister under lov 375 på sprogcentre.

Denne beslutning om så vidt muligt at anvende centrale registre har generelt en række fordele:

- Alle data har været igennem en ensartet valideringsprocedure og bør på den baggrund være sammenlignelige
- KMD har foretaget dataudtræk og beregninger. Hermed er det sikret, at alle beregninger er foretaget på en ensartet måde
- Dataindsamlingsprocessen har været effektiv, hvilket har reduceret kommunernes indsats i dataindsamlingsprocessen

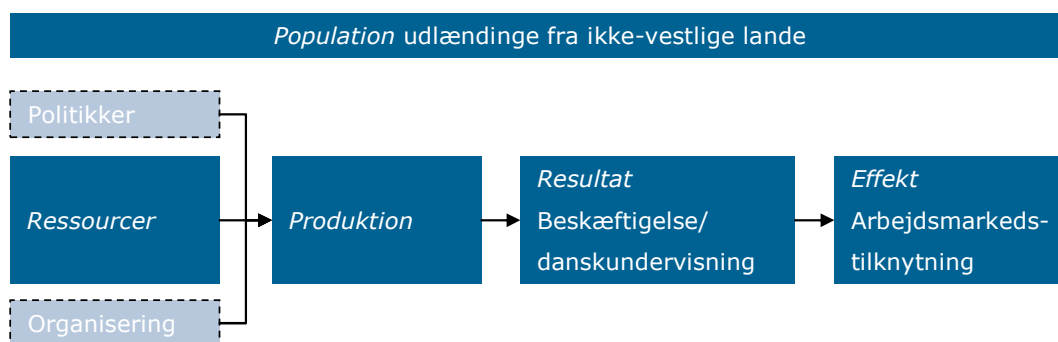
Ulempen ved at anvende centrale registre i modsætning til at anvende dataudtræk fra kommunale systemer er for det første, at data i nogle tilfælde er lidt ældre. For det andet er der ikke altid er fuld overensstemmelse mellem de centrale registre og de kommunale registreringer. Det skyldes dels, at de kommunale indberetninger kan være fejlbehæftede eller mangelfulde, og at der derfor i visse tilfælde foretages omkodninger (”datavask”) i forbindelse med at data lagres i de centrale registre.

Benchmarkingens opgørelser over kommunernes ressourceforbrug på danskundervisnings- og beskæftigelsesområdet for udlændinge bygger på indberetninger direkte fra kommunerne. Det skal i den sammenhæng understreges, at disse indberetninger er baseret på estimater og ikke direkte konteringer. I den videre bearbejdning af resourcedata opereres endvidere med en række antagelser og forudsætninger. Data og beregninger vedrørende ressourceforbrug er derfor behæftet med usikkerheder, hvilket var en præmis, som blev accepteret i styregruppen allerede inden øvelsen blev igangsat.

2.3. Benchmarkingindikatorer

Benchmarkingen er sket med udgangspunkt i nedenstående forståelsesramme, som illustrerer en række centrale dimensioner og sammenhænge.

Figur 2: Forståelsesramme

- *Population.* En beskrivelse af populationens karakteristika har betydning for forståelsen af, hvilken integrationsopgave kommunerne står overfor. Eksempelvis er det erfaringen, at udlændinges uddannelsesmæssige baggrund har indflydelse på, hvor godt de ”klarar sig” i Danmark
- *Effekt – arbejdsmarkedstilknytning.* En belysning af udlændinges arbejdsmarkedstilknytning giver et billede af effekten af den samlede integrationsindsats. Fælles for parametrene på dette niveau er, at de påvirkes af mange andre forhold end kommunernes indsats
- *Resultat – beskæftigelse/danskundervisning.* Denne analyse skaber et billede af de mere direkte resultater af kommunernes indsats i forhold til beskæftigelse og danskundervisning
- *Produktion.* Denne del af benchmarkingen belyser karakteren og omfanget af kommunernes ”produktion” på beskæftigelses- og danskundervisningsområdet. Analysen fokuserer således ikke på resultater, men på de midler og tiltag kommunerne anvender for at tilvejebringe resultater

- *Ressourcer*. Ressourceestimeringen/-beregningen angiver det input som kommunerne allokerer til produktionen. Analysen viser således det ressourcemæssige input, udtrykt ved årsværk og direkte udgifter, som kommunerne anvender til deres ”produktion” på beskæftigelses- og danskundervisningsområdet

Nedenstående tabel viser benchmarkingindikatorerne på beskæftigelses- og danskområdet.

Tabel 3: Oversigt over anvendte beskæftigelse og dansk indikatorer

Beskæftigelse	Indikatorer
- Resultater	Gennemsnitlig varighed af ledighedsperioden Selvforsørgelseshastighed Udslusningsgrad
- Produktion	Aktiveringshastighed Aktiveringsgrad Andel passive Anvendelsesprocent af aktiveringstilbud
- Ressourcer	Års-udlændinge per årsværk Direkte beskæftigelsesudgift per års-udlænding Lønudgift til den direkte beskæftigelsesindsats per års-udlænding Aktiveringsudgift per års-udlænding
Dansk	Indikatorer
- Resultater	Karaktergennemsnit for danskuddannelserne
- Produktion	Beregnet progressionshastighed per danskuddannelse Progressionshastighed per modul Fraværsprocent Intensitet af undervisningen
- Ressourcer	Års-kursister per årsværk Undervisningsudgift per års-kursist Lønudgift per års-kursist Undervisningsudgift per tilbudt lektion

I forbindelse med gennemgangen af de enkelte indikatorer følger en nærmere beskrivelse af, hvorledes de er operationaliseret.

2.4. Centrale definitioner

I det følgende gennemgås de definitioner, der i denne undersøgelse er anvendt på en række centrale begreber. Først defineres udlændinge, indvandrere og efterkommere. Dernæst følger en definition af ikke-vestlige lande.

2.4.1. Definition af udlændinge, indvandrere og efterkommere

Som nævnt fokuserer benchmarkingundersøgelsen på udlændingene i de deltagende kommuner. I den forbindelse vil der løbende blive sondret mellem henholdsvis indvandrere og efterkommere.

Definition af en indvandrer, efterkommer og dansker

En person er dansker, hvis mindst en af forældrene både er dansk statsborger og født i Danmark. Det har således ikke betydning, om personen selv er dansk statsborger eller født i Danmark

Hvis personen ikke er dansker, er den pågældende:

- Indvandrer, hvis personen er født i udlandet
- Efterkommer hvis personen er født i Danmark

Hvis der ikke findes oplysninger om forældrene, er personen dansker, hvis pågældende er dansk statsborger og født i Danmark. Personen er indvandrer, hvis den pågældende er født i udlandet, og personen er efterkommer, hvis den pågældende er udenlandsk statsborger født i Danmark.

Kilde: Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration, Årbog om udlændinge i Danmark 2005

Som det fremgår ovenfor, er en indvandrer en udlænding, der er født i udlandet, mens en efterkommer er en udlænding født i Danmark. Endvidere fremgår det, at det ikke har betydning for definitionen, om udlændinge har dansk statsborgerskab eller ej. Dvs. at indvandrere og efterkommere forbliver henholdsvis indvandrere og efterkommere, også selv om de får dansk statsborgerskab.

2.4.2. Definition af ikke-vestlige lande

Der fokuseres i benchmarkingen udelukkende på udlændinge fra ikke-vestlige lande. Dette skyldes for det første, at 71 pct. af alle indvandrere og efterkommere i Danmark har oprindelse i et ikke-vestligt land. Samtidig forventes andelen af udlændinge fra ikke-vestlige lande at stige fremover.

For det andet er integrationsindsatsen i Danmark primært rettet mod udlændinge fra ikke-vestlige lande, idet denne gruppe af udlændinge generelt har de største vanskeligheder med at blive integreret i det danske samfund, herunder at gennemføre en uddannelse og få fodfæste på det danske arbejdsmarked. Dette kan bl.a. skyldes, at mange udlændinge fra ikke-vestlige lande kommer fra lande, der både økonomisk og kulturelt adskiller sig væsentligt fra Danmark.

Ikke-vestlige lande er ifølge ”Årbog om udlændinge i Danmark 2005” alle lande med undtagelse EU-landene og det øvrige norden - Island, Norge – samt øvrige vestlige lande: USA, Canada, Australien, New Zealand, Andorra, Liechtenstein, Monaco, San Marino, Schweiz og Vatikanstaten.

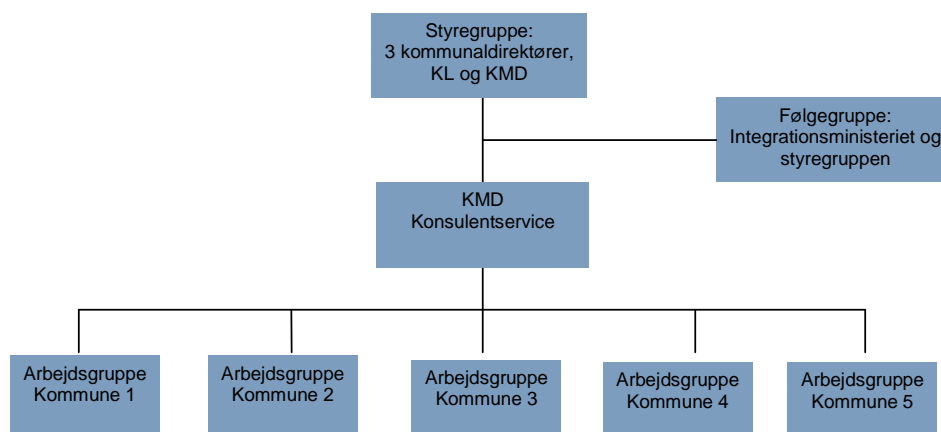
I forhold til de ikke-vestlige lande⁴ sondres der i dele af benchmarkingen mellem udlændinge fra:

- Tyrkiet
- Pakistan
- Balkan: Serbien & Montenegro, Jugoslavien, Kroatien, Bosnien-Hercegovina, Makedonien og Jugoslavien, Forb. Rep
- Afgrænset Mellemøsten (Afghanistan, Irak, Iran, Libanon og Statsløse)
- Øvrige ikke-vestlige lande

2.5. Projektets organisering

Projektet har været gennemført med en høj grad af involvering af de deltagende kommuner. Nedenstående figur viser projektorganisationen.

Figur 1: Organisationsmodel

Der har været nedsat en styrelse med deltagelse af kommunaldirektørerne fra Albertslund (formand), Høje-Taastrup og Ishøj samt en repræsentant fra KL. Styrelsen har mødt fire gange under forløbet, og har bl.a. drøftet og godkendt benchmarkingens temaer og indikatorer.

Der har endvidere været nedsat en følgegruppe med deltagelse af styrelsens medlemmer samt en repræsentant fra Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration. Følgegruppen har drøftet og givet input til analysens indhold og tilrettelæggelse.

⁴ Se bilag 1 for en total oversigt over lande i de forskellige segmenter. Afgrænsningen i Balkan og Mellemøsten er baseret på, hvilke data der var tilgængelige fra udlændingedatabasen.

Endelig har der i hver af de deltagende kommuner været nedsat arbejdsgrupper, som har spillet en central rolle i benchmarkingen. Arbejdsgrupperne har bidraget til at identificere indikatorer og har tilvejebragt en række af de data, som analysen er baseret på.

2.6. Læsevejledning

Rapporten er struktureret som følger:

Kapitel 3 indeholder en beskrivende analyse af udlændingegrupperne i de fem Vestegnskommuner.

Kapitel 4 fokuserer på udlændingenes arbejdsmarkedstilknytning i kommunerne. Det sker med fokus på arbejdsløshedsprocent, erhvervsfrekvens og beskæftigelsesfrekvens.

Kapitel 5 omhandler Vestegnskommunernes beskæftigelsesindsats overfor udlændinge. I den forbindelse belyses resultatindikatorer, produktionsindikatorer og ressourceanvendelsesindikatorer.

Kapitel 6 indeholder en tilsvarende analyse i forhold til sprogcentrenes danskundervisning. Her belyses ligeledes resultatindikatorer, produktionsindikatorer og ressourceanvendelsesindikatorer.

3. Udlændingegruppen i de fem Vestegnskommuner

I dette afsnit tegnes et overordnet billede af udlændingegruppen fra ikke-vestlige lande i de fem Vestegnskommuner. Det sker med fokus på: Antal og fordeling mellem indvandrere og efterkommere, oprindelsesland, opholdstid i Danmark, fordeling på typer af offentlig forsørgelse mv..

3.1. Antal, andele og sammensætning

Vestegnskommunerne er kendt som kommuner, hvor andelen af udlændinge er høj sammenlignet med landets øvrige kommuner. Nedenstående tabel indeholder information om udlændinges andel af kommunernes samlede befolkning.

Tabel 4: Antal 16-64-årige borgere og udlændinge i hver kommune samt indvandreres, efterkommeres og udlændinges andel af befolkningen, januar 2006

	Antal 16-64-årige i Kommunerne	Antal udlændinge	Andel 16-64-årige indvandrere (pct.)	Andel 16-64-årige efterkommere (pct.)	Andel 16-64-årige udlændinge (pct.)
Albertslund	18.743	3.932	17,5	3,5	21,0
Brøndby	21.785	4.725	18,3	3,4	21,7
Hvidovre	31.873	3.602	9,4	1,9	11,3
Høje Taastrup	30.786	4.564	12,4	2,4	14,8
Ishøj	14.180	3.586	19,8	5,5	25,3

Kilde: www.statistikbanken.dk Tabel:BEF3. Tallene er per 1. januar 2006

Tabellen viser, at antallet af udlændinge fra ikke-vestlige lande i alderen 16-64 år i de fem kommuner ligger på et sammenligneligt niveau i absolutte tal på mellem 3.586 og 4.725. Variationen i udlændingenes procentuelle andel af befolkningen – 11 pct. i Hvidovre mod 25 pct. i Ishøj – skyldes således primært forskellene i det samlede antal indbyggere i kommunerne. Eksempelvis er der kun 14.180 indbyggere i Ishøj, mens antallet af indbyggere i Hvidovre er 31.873. Det fremgår endvidere af tabellen, at størstedelen af udlændingene er indvandrere, mens andelen af efterkommere er væsentligt lavere.

3.2. Oprindelsesland

Erfaringen fra de deltagende kommuner er, at den integrationspolitiske udfordring hænger sammen med, hvilke lande udlændingene kommer fra, og dermed hvilken kulturel og uddannelsesmæssig baggrund de har. Nedenstående tabel viser, hvilke ikke-vestlige lande udlændingene kommer fra.

Tabel 5: Udlændinge fordelt på oprindelsesland, 2006

	Balkan		Pakistan		Tyrkiet		Afgrænset Mellemøsten		Øvrige ikke-vestlige lande		I alt
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	
Albertslund	120	3	957	24	1.484	38	256	7	1.115	28	3.932
Brøndby	803	17	785	17	1.392	29	583	12	1.162	25	4.725
Hvidovre	300	8	532	15	1.048	29	496	14	1.226	34	3.602
Høje-Taastrup	235	5	506	11	2.084	46	714	16	1.025	22	4.564
Ishøj	194	5	554	15	2.003	55	179	5	702	19	3.632

Kilde: www.statistikbanken.dk Tabel:BEF3. Tallene er per 1. januar 2006

Det fremgår, at antallet af udlændinge fra Tyrkiet er størst i hver af de fem kommuner efterfulgt af udlændinge fra Pakistan. Tilsammen udgør tyrkere og pakistanere omkring halvdelen eller derover af alle udlændinge fra ikke-vestlige lande i de fem kommuner. Ishøj og Høje-Taastrup skiller sig imidlertid ud, idet antallet og andelen af udlændinge fra Tyrkiet er markant højere end i de øvrige kommuner. I Brøndby er der relativt flere udlændinge fra Balkan⁵, mens Albertslund har relativt flere udlændinge fra Pakistan end de øvrige kommuner. Endelig har Hvidovre relativt flere udlændinge fra "Øvrige ikke-vestlige lande" end de fire andre kommuner.

Nedenstående tabel viser, hvordan udlændingene fordeler sig mellem indvandre- re og efterkommere, og bidrager dermed til at nuancere konklusionen om, at andelen af indvandrere generelt er væsentlig større end andelen af efterkommere.

Tabel 6: Indvandrere og efterkommere fordelt på oprindelsesland, 2006 (pct.)

	Balkan		Pakistan		Tyrkiet		Afgrænset Mellemøsten		Øvrige ikke-vestlige lande		Antal
	E	I	E	I	E	I	E	I	E	I	
Albertslund	8	93	28	72	17	83	5	95	10	90	3.932
Brøndby	6	94	36	64	19	81	2	98	11	89	4.725
Hvidovre	16	84	32	68	24	76	4	96	9	91	3.602
Høje-Taastrup	11	89	26	74	24	76	4	96	7	93	4.564
Ishøj	28	72	32	68	25	75	2	98	13	87	3.632

Kilde: www.statistikbanken.dk Tabel:BEF3. Tallene er per 1. januar 2006

Det fremgår således, at andelen af efterkommere er klart højest blandt udlændinge fra Pakistan og Tyrkiet, dog med Pakistan på en klar førsteplads. Dette skal ses i sammenhæng med, at tilstrømningen af udlændinge fra disse lande primært skete i 1970'erne, mens tilstrømningen af udlændinge fra de øvrige regioner skete væsentligt senere.

⁵ I rapporten opdeles indvandrere ikke i flygtninge og familiesammenførte. Det skal dog bemærkes at den relative høje andel af udlændinge fra Balkan i Brøndby indeholder en stor gruppe flygtninge, som iflg. Brøndby generelt er svære at integrere end indvandrere generelt.

3.3. Alder og køn

Nedenstående tabeller angiver alders- og kønsfordeling blandt kommunernes udlændinge. Det overordnede indtryk er, at profilen på disse parametre for udlændingene i hver af kommunerne er meget ensartet.

Tabel 7: Udlændinge fra ikke-vestlige lande fordelt på alder i procent af samlet antal udlændinge fra ikke-vestlige lande, 2006

	16-22		23-29		30-49		50-64		I alt
	E	I	E	I	E	I	E	I	
Albertslund	10	10	5	18	1	41	0	15	100
Brøndby	9	9	5	12	2	46	0	17	100
Hvidovre	10	7	5	15	2	47	0	14	100
Høje-Taastrup	10	8	5	14	1	49	0	13	100
Ishøj	13	6	8	14	2	45	0	12	100

Kilde: www.statistikbanken.dk Tabel:BEF3. Tallene er per 1. januar 2006

For alle kommunerne gælder det, at andelen af udlændinge i alderen 30-49 år er mellem 42 og 50 pct.. Andelen af 16-22 årige og 23-29 årige er næsten lige store. Brøndby har den laveste andel (35 pct.), og Albertslund har den højeste andel (43 pct.). For udlændinge i alderen 50-64 år ligger kommunerne igen relativt ens.

Tabellen viser endvidere, at der blandt udlændinge over 30 år kun er en meget beskedent andel efterkommere - maksimalt to pct.. Blandt de yngre aldersgrupper er andelen af efterkommere væsentlig større. Således overstiger andelen af efterkommere andelen af indvandrere blandt de 16-22 årige.

Tabel 8: Udlændinge fra ikke-vestlige lande fordelt på køn i procent af det samlede antal udlændinge, 2006

	Albertslund		Brøndby		Hvidovre		Høje-Taastrup		Ishøj	
	M	K	M	K	M	K	M	K	M	K
Tyrkiet	51	49	51	49	51	49	52	48	51	49
Pakistan	49	51	48	52	50	50	54	46	49	51
Afgrænset Mellemøsten	62	38	52	48	57	43	56	44	56	44
Balkan	50	50	50	50	48	52	53	47	53	47
Øvrige ikke-vestlige lande	52	48	42	58	42	58	44	56	44	56
I alt	52	48	48	52	48	52	51	49	50	50
Antal observationer	2057	1888	2322	2433	1771	1853	2337	2253	1834	1808

Kilde: Statistikbanken tabel BEF3. Tal per 1. januar 2006

Som det fremgår af tabel otte er fordelingen mellem mænd og kvinder overordnet ens. Det gør sig også gældende indenfor de enkelte landesegmenter, med undtagelse af "Afgrænset Mellemøsten" i Albertslund, hvor der er en overvægt

af mænd i forhold til kvinder. I bilag 2 er vedlagt befolkningspyramider med fordeling af køn og alder for indvandrere i hver af kommunerne.

3.4. Opholdstid, uddannelse og forsørgelsesgrundlag

Et af kendetegnene ved Vestegnskommunerne sammenlignet med landets øvrige kommuner er, at tilstrømningen af udlændinge skete i 1970'erne, mens der er kommet relativt færre udlændinge til kommunerne i de senere år sammenlignet med landets øvrige kommuner. Dette kan aflæses af indvandrernes opholdstider i Danmark.

Tabel 9: Opholdstid i Danmark for indvandrere fra ikke-vestlige lande, per 1. januar 2005⁶

	Albertslund		Brøndby		Hvidovre		Høje Taastrup		Ishøj	
	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.	Antal	Pct.
3 år og derunder	238	7	165	4	281	9	230	6	165	6
3-10 år	706	21	1455	33	778	24	1045	26	629	21
Over 10 år	2332	69	2643	60	2115	65	2663	65	2037	69
Uoplyst	86	3	145	3	84	3	136	3	116	4
I alt	3362	100	4408	100	3258	100	4074	100	2947	100

Kilde: Integrationsministeriets Udlændingedatabase i Danmarks Statistik, Bef27

Tabel ni viser, at under ni pct. - og helt ned til fire pct. af indvandrerne - har opholdt sig i kommunerne i op til tre år. En større andel – 21 til 33 pct. - har opholdt sig i de fem kommuner i mellem tre-ti år, mens over 60 pct. har været i kommunerne i mere end ti år.

Tabel ti viser den medbragte eller i Danmark gennemførte uddannelse blandt indvandrere fra ikke-vestlige lande for hver af de fem Vestegnskommuner.

Tabel 10: Medbragt eller dansk uddannelse for indvandrere fra ikke-vestlige lande i alderen fra 25-64 år, per 1. januar 2005 (pct.)

	Uoplyst/ingen		Grund-skole		Gymnasial		Erhvervs-faglig		Videregående	
	Uden-landsk	Dansk	Uden-landsk	Dansk	Uden-landsk	Dansk	Uden-landsk	Dansk	Uden-landsk	Dansk
Albertslund	23	71	41	14	13	2	14	6	9	7
Brøndby	18	76	36	11	12	1	20	7	15	5
Hvidovre	23	73	34	10	13	2	17	8	13	7
Høje-Taastrup	22	74	38	13	11	2	17	6	11	5
Ishøj	22	76	44	14	10	2	15	5	8	4

Kilde: Integrationsministeriets udlændingedatabase i Danmarks Statistik, Udd26b1

Det fremgår, at der kun i begrænset omfang er forskelle i indvandrernes uddannelsesbaggrund ved ankomsten til Danmark. Tabellen indikerer dog, at uddan-

⁶ Afrunding af de bagvedliggende tal kan medføre, at procenttallene ikke summer til totalen.

nelsesniveauet ved ankomsten til Danmark blandt indvandrere i Ishøj og Albertslund er en anelse lavere end i de øvrige tre kommuner. Eksempelvis er andelen af indvandrere med en uoplyst/ingen eller grundskole uddannelse oppe på henholdsvis 66 pct. og 64 pct. i Ishøj og Albertslund, mens andelen i Brøndby og Hvidovre er nede på henholdsvis 54 pct. og 57 pct.. Indvandrergrupperne ligner hinanden med hensyn til uddannelse gennemført i Danmark. Over 70 pct. har ikke taget en uddannelse i Danmark, eller også er der ingen oplysninger om eventuelle uddannelser taget i Danmark.

Tabel 11 viser udlændingenes dominerende forsørgelsesgrundlag i hver af kommunerne⁷.

Tabel 11: Andel indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande i alderen 18 år og derover på ydelser (pct.), per 1. januar 2004⁸

	Albertslund		Brøndby		Hvidovre		Høje-Taastrup		Ishøj	
	I	E	I	E	I	E	I	E	I	E
Andel på off. forsørgelse i alt	49	32	53	37	46	26	56	36	50	33
Folkepension	3	0	3	0	3	0	3	0	4	0
Førtidspension	8	1	11	2	6	1	9	2	7	3
Arbejdsløshedsdagpenge	15	10	15	13	14	9	16	12	19	15
Barsels-/sygedagpenge	11	9	11	13	11	10	11	10	11	10
Kontanthjælp	11	11	9	8	11	5	14	12	9	5
Uddannelse/revalidering	1	1	2	1	1	0	1	1	0	1
Integrationsydelse	1	0	1	0	1	0	1	0	1	0
Antal observationer	1579	141	2142	181	1418	104	2117	175	1410	183

Kilde: Integrationsministeriets udlændingedatabase i Danmarks Statistik, Soc6 og Bef34.

Det fremgår af tabellen, at indvandrerne i alle kommunerne i markant større omfang er på offentlig forsørgelse end efterkommerne. For alle fem kommuner er andelen af indvandrere på offentlig forsørgelse omkring 50 pct.. Samtidig er det lige under 25 pct. af efterkommerne, som er på offentlig forsørgelse. Blandt de, der er på offentlig forsørgelse, er andelen af indvandrere på arbejdsløshedsdagpenge højere end andelen på kontanthjælp. Vægtningen for efterkommerne er mere lige mellem arbejdsløshedsdagpenge og kontanthjælp. Ishøj har samlet set den største andel af efterkommere og indvandrere på arbejdsløshedsdagpenge med henholdsvis 19 pct. og 10 pct.. For alle fem kommuner er andelen af indvandrere på integrationsydelse, dvs. under integrationsloven, på en pct..

⁷ Procentsatser skal for efterkommernes vedkommende behandles varsomt, da antallet som indgår i beregningen kan være begrænset, hvilket er særligt markant i forhold til enkelte landesegmenter som f.eks. Afgrænset Mellemøsten og Balkan.

⁸ Tallene i tabel 11 er fra 1.1 2004 og ikke som de øvrige fra 1.1 2005. Tal fra 1.1 2005 bliver først tilgængelig i september 2006. Andelen er beregnet på baggrund af antallet af personer på ydelser per 1. januar 2004 divideret med befolkningstallet per 1. januar 2005.

3.5. *Delkonklusion*

Der er et godt grundlag for at lave en benchmarking. Beskrivelsen af udlændingegruppen viser, at der ved en detaljeret sammenligning er forskelle kommunerne imellem, men på overordnet niveau er udlændingegruppen af 16-64 årige fra ikke-vestlige lande relativt homogen på tværs af de fem Vestegnskommuner målt på:

- Antal og sammensætning
- Alder og køn
- Opholdstid og forsørgelsesgrundlag

De fem kommuner kan have forskellige erhvervmæssige rammebetingelser, som kan være mere eller mindre gunstige for integrationen. Dette aspekt har været diskuteret i styregruppen og i arbejdsgrupperne, hvor indtrykket har været, at på trods af lokale erhvervmæssige forskelligheder, så indgår alle fem kommuner i det københavnske arbejdsmarked, og man må overordnet set anskue de erhvervmæssige rammer for værende relativt ens.

Udover et godt grundlag for en benchmarking viser ovenstående at integrationsudfordringen i de fem Vestegnskommuner omhandler en udlændingegruppe som er karakteriseret ved at:

- Den udgør en stor andel af befolkningen i hver af kommunerne, med Tyrkiet og Pakistan som de primære oprindelseslande
- Indvandrerne har været i Danmark gennem længere tid, er generelt lavt uddannede, og omkring hver anden er på offentlig forsørgelse
- Efterkommerne udgør fortsat en lille andel af de 16-64 årige udlændinge, men i aldersgruppen fra 16-22 år udgør de dog næsten lige så mange som indvandrerne. Samtidig er en ud af fire efterkommer på offentlig forsørgelse

4. Arbejdsmarkedstilknytning som mål for integrationsindsatsen

I dette afsnit fokuseres på den overordnede tilstand i hver af kommunerne i forhold til udlændinges arbejdsmarkedstilknytning. Arbejdsmarkedstilknytningen for udlændinge fra ikke-vestlige lande i de fem Vestegnskommuner⁹ er i nedenstående beskrevet ved hjælp af tre parametre: Arbejdsløshedsprocent, beskæftigelsesfrekvens og erhvervsfrekvens.

4.1. Arbejdsløshedsprocent

Nedenstående tabel indeholder arbejdsløshedsprocenterne for de fem kommuner. Arbejdsløshedsprocenten defineres som antallet af arbejdsløse i pct. af arbejdsstyrken. Arbejdsstyrken består af alle beskæftigede og arbejdsløse. Arbejdsløse er personer uden for beskæftigelse, som er til rådighed for arbejdsmarkedet. Det vil sige, at der i denne opgørelse kun indgår dagpengemodtagere, AF-tilmeldte kontanthjælpsmodtagere og AF-tilmeldte modtagere af introduktionsydelse som ikke er i aktivering.

Tabel 12: Arbejdsløshedsprocent for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande samt danskere i alderen 16-64 år, per 1. januar 2005

	Albertslund		Brøndby		Hvidovre		Høje-Taastrup		Ishøj		Danmark	
	I	E	I	E	I	E	I	E	I	E	I	E
Tyrkiet	18	5	15	9	24	11	16	9	19	8	-	-
Pakistan	14	7	12	7	17	10	12	5	22	12	-	-
Afgrænset Mellemøsten	7	0	12	0	30	0	13	0	20	0	-	-
Balkan	14	0	10	9	13	3	9	15	8	5	-	-
Øvrige ikke-vestlige lande	8	6	9	7	12	4	10	7	11	4	-	-
Samlet	13	6	12	8	18	8	13	8	17	8	15	8
Samlet for udlændinge	12		11		17		13		16		14	
Danskere	4		4		5		4		5		4	

Kilde: Integrationsministeriets udlændingedatabase i Danmarks Statistik, Udd38b.

På landsplan er arbejdsløshedsprocenten for udlændinge fra ikke-vestlige lande i alderen 16-64 år per 1. januar 2005 14 pct.. Det betyder, at Vestegnskommunerne med undtagelse af Ishøj og Hvidovre ligger under landsgennemsnittet. Ishøj og Hvidovre ligger med henholdsvis 15 pct. og 17 pct. lige over landsgennemsnittet.

⁹ Procentsatser skal for efterkommernes vedkommende behandles varsomt da antallet som indgår i beregningen kan være begrænset, hvilket er særligt markant i forhold til enkelte landesegmenter som f.eks. Begrænset Mellemøsten og Balkan.

Tabellen viser endvidere, at arbejdsløsheden i hver af de fem kommuner er markant højere blandt indvandrere end blandt efterkommerne. I Ishøj og Hvidovre er forskellen i arbejdsløshedsprocenten mellem indvandrere og efterkommere på omkring ti procentpoint. For alle kommunerne er arbejdsløshedsprocenten blandt efterkommere kun lidt højere end blandt danskere i samme kommune.

Generelt er arbejdsløshedsprocenten for udlændinge (indvandrere plus efterkommere) inden for alle segmenter markant højere end for danskerne i kommunen.

Arbejdsløshedsprocenten alene afspejler imidlertid ikke fuldt ud de udfordringer, som Vestegnskommunerne har med at integrere udlændinge på arbejdsmarkedet. En stor del af udlændingene indgår nemlig ikke i arbejdsstyrken, da kontanthjælpsmodtagere, som ikke er vurderet arbejdsmarkedsparate, og aktiverede kontanthjælpsmodtagere ikke indgår i den registrerede arbejdsløshedsprocent. Dette afspejler sig i lave beskæftigelses- og erhvervsfrekvenser.

4.2. **Beskæftigelsesfrekvens**

Nedenstående tabel viser beskæftigelsesfrekvensen for hver af de fem kommuner. Beskæftigelsesfrekvensen defineres som antallet af *beskæftigede* i pct. af *hele populationen*, dvs. den andel af en given befolkningsgruppe, som er i beskæftigelse.

Tablet 13: Beskæftigelsesfrekvensen (pct.) for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande samt danskere i alderen 16-64 år, per 1. januar 2005

	Albertslund		Brøndby		Hvidovre		Høje-Taastrup		Ishøj		Danmark	
	I	E	I	E	I	E	I	E	I	E	I	E
Tyrkiet	53	54	57	55	52	53	55	57	57	58	-	-
Pakistan	46	58	52	58	50	59	52	59	46	47	-	-
Afgrænset Mellemøsten	45	56	39	33	45	67	42	42	40	25	-	-
Balkan	51	83	50	76	64	73	58	71	69	80	-	-
Øvrige ikke-vestlige lande	63	58	60	59	65	64	60	58	67	64	-	-
Samlet	54	57	53	58	57	59	54	57	57	58	47	58
Samlet for udlændinge	54		54		57		54		57		48	
Danskere	75		75		78		78		75		76	

Kilde: Integrationsministeriets udlændingedatabase i Danmarks Statistik, Udd38b.

På landsplan er beskæftigelsesfrekvensen for udlændinge fra ikke-vestlige lande i alderen 16-64 år opgjort per 1. januar 2005 til 48 pct. og for danskere i samme aldersgruppe til 76 pct.. Alle fem Vestegnskommuner ligger for udlændinge over landsgennemsnittet med mellem seks og ni procentpoint, mens beskæftigelsesfrekvensen for danskere ligger omkring landsgennemsnittet.

Det fremgår dog samtidig, at beskæftigelsesfrekvensen for udlændinge er lavere end for danskere i samme kommune. Eksempelvis er beskæftigelsesfrekvensen for danskere i Brøndby på 75 pct., mens den kun er på 54 pct. for udlændinge fra ikke-vestlige lande. Endvidere viser tabellen, at efterkommere generelt har en lidt højere beskæftigelsesfrekvens end indvandrere. Dette er dog mindre udtalt i Ishøj og Hvidovre end i de øvrige kommuner. Efterkommere fra Balkan har den bedste beskæftigelsesfrekvens af udlændinge for alle kommunerne.

Beskæftigelsesfrekvens viser således, hvor mange der på opgørelsestidspunktet er i beskæftigelse, men ikke noget om hvor mange, som umiddelbart står til rådighed for arbejdsmarkedet, det vil sige det umiddelbare beskæftigelsespotential.

4.3. Erhvervsfrekvens

Nedenstående tabel indeholder erhvervsfrekvensen for de fem kommuner. Erhvervsfrekvensen defineres som antallet af personer i *arbejdsstyrken* i pct. af *hele populationen* dvs. andelen der står til rådighed for arbejdsmarkedet.

Tablet 14: Erhvervsfrekvensen (pct.) for indvandrere og efterkommere fra ikke-vestlige lande samt danskere i alderen 16-64 år, per 1.1 2005

	Albertslund		Brøndby		Hvidovre		Høje-Taastrup		Ishøj		Danmark	
	I	E	I	E	I	E	I	E	I	E	I	E
Tyrkiet	64	57	68	61	69	59	66	62	70	63	-	-
Pakistan	53	62	59	62	60	66	59	62	59	53	-	-
Afgrænset Mellemøsten	49	56	44	33	64	67	48	42	50	25	-	-
Balkan	59	83	56	83	74	75	63	83	75	84	-	-
Øvrige ikke-vestlige lande	69	62	66	64	73	67	66	63	75	66	-	-
Samlet	62	60	60	63	69	64	62	62	68	63	55	63
Samlet for udlændinge	62		61		68		62		67		56	
Danskere ¹⁰	78		78		82		81		79		80	

Kilde: Integrationsministeriets udlændingedatabase i Danmarks Statistik, Udd38b.

På landsplan er erhvervsfrekvensen for udlændinge fra ikke-vestlige lande i alderen 16-64 år per 1. januar 2005 56 pct., hvilket betyder, at alle fem Vestegnskommuner ligger mellem fem og 12 procentpoint over landsgennemsnit.

Tabellen viser, at erhvervsfrekvensen for udlændinge inden for alle landegrupper, og dermed også samlet set, er markant under niveauet for danskerne. Det fremgår endvidere, at der kun er mindre forskelle mellem indvandreres og efterkommeres erhvervsfrekvens. Således overstiger forskellen mellem indvandreres og efterkommeres erhvervsfrekvens ikke i nogen af kommunerne fem procent-

point. På et mere detaljeret niveau viser tabellen, at efterkommere fra Balkan har den højeste erhvervsfrekvens af udlændingene for alle kommunerne, og at erhvervsfrekvensen for pakistanske efterkommere i Ishøj er lavere end i de øvrige kommuner.

4.4. Delkonklusion

Udlændingegruppen i de fem Vestegnskommuner, som indgår i denne benchmarking har i forhold til landsgennemsnittet en højere beskæftigelses- og erhvervsfrekvens. Dette til trods har alle fem kommuner dog fortsat en markant integrationsudfordring på arbejdsmarkedet specielt vedrørende indvandregruppen.

Kommunerne ligger indbyrdes relativt ens i forhold til udlændingenes arbejdsmarkedstilknytning. En arbejdsmarkedstilknytning som er væsentlig lavere for udlændingene i forhold til danskerne i samme kommune. Kommunerne har således højere arbejdsløshedsprocenter for udlændinge end for danskere, men samtidig er indvandrernes arbejdsløshedsprocent markant højere end efterkommernes.

Såfremt målet med integration er, at der ikke er betydelig forskel på udlændinge og danskere består udfordringen i forhold til arbejdsmarkedstilknytning for alle fem Vestegnskommuner således i:

- At gøre kontanthjælps-/starthjælps- og introduktionsydelsesmodtagere, som ikke står umiddelbart til rådighed for arbejdsmarkedet til en del af arbejdsstyrken i samme grad som danskerne i kommunen. Succes i forhold til dette vil umiddelbart betyde en højere erhvervsfrekvens, samt en i første omgang højere arbejdsløshedsprocent og uændret beskæftigelsesfrekvens
- At bringe kontanthjælps-/starthjælps- og introduktionsydelsesmodtagere, som står til rådighed for arbejdsmarkedet, i varig beskæftigelse i samme grad som danskerne i kommunen. Succes i forhold til denne målgruppe vil umiddelbart betyde en højere beskæftigelsesfrekvens og en lavere arbejdsløshedsprocent men en uændret erhvervsfrekvens

5. Vestegnskommunernes beskæftigelsesindsats

Sidste afsnit omhandlede udlændingenes generelle arbejdsmarkedstilknytning. Dette afsnit har et mere snævert sigte, idet der sættes specifikt fokus på de fem kommuners integrationsindsats på beskæftigelsesområdet i forhold til modtagere af kontanthjælp, starthjælp og introduktionsydelse. Indledningsvist sammenfattes udvalgte rammebetingelser for kommunernes integrationsindsats. Dernæst belyses resultaterne af kommunernes integrationsindsats på beskæftigelsesområdet. Herefter belyses karakteren af kommunernes beskæftigelsesindsats, og endelig belyses kommunernes ressourceanvendelse på beskæftigelsesområdet.

5.1. Rammebetingelser for beskæftigelsesindsatsen

En af de generelle konklusioner fra flere undersøgelser af kommunernes integrationsindsatser er, at den kontekst i hvilken integrationspolitikken udmøntes, har væsentlig indflydelse på de opnåede resultater på området. Der synes imidlertid ikke at være entydige konklusioner på, hvordan rammebetingelserne spiller ind på resultaterne. Nedenstående tabel sammenfatter en række af de rammebetingelser, som medlemmer af arbejdsgrupperne har fremhævet som væsentlige.

Tabel 15: Udvalgte rammebetingelser for integrationspolitikken på beskæftigelsesområdet¹¹

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje-Taastrup	Ishøj
Har kommunen en integrationspolitik?	Ja, siden 2004	Nej, men delpolitikker på forskellige områder.	Nej	Ja	Ja, siden 1998
Hvem omfatter integrationspolitikken?	Alle udlændinge	Delpolitikker omfatter alle udlændinge	-	Alle udlændinge.	Alle udlændinge
Er der i integrationspolitikken opstillet operationelle mål for beskæftigelsesområdet?	Ja	Ja	-	Nej	Ja
Følger kommunen op på, om de integrationspolitiske mål realiseres?	Ja, der er lavet succeskriterier for alle mål, som der følges op på hvert andet år.	Ja f.eks. i halvårsrapporter	-	Der udarbejdes hvert år en status på integrationsindsatsen	Ja

Kilde: Registreringsskema

Det fremgår af tabellen, at alle de deltagende kommuner med undtagelse af Hvidovre har en integrationspolitik, som omfatter beskæftigelsesområdet. Disse integrationspolitikker omfatter alle udlændinge, og dermed ikke blot de udlændinge, som hører ind under integrationsloven. Det generelle billede er, at de

¹¹ Se bilag 3 for kommunernes fulde besvarelse af registreringsskemaet vedrørende politik og organisering.
KMD Konsulentservice, juni 2006

kommunale integrationspolitikker i et vist omfang indeholder operationelle målsætninger, som der følges op på fra politisk og administrativt side. Der er dog forskelle i ambitionsniveauet for de opstillede målsætninger og i den efterfølgende opfølgning.

Hvidovre Kommune adskiller sig fra de øvrige deltagende kommuner ved ikke at have en integrationspolitik på beskæftigelsesområdet. Her er der tale om et bevidst politisk fravalg, begrundet i et principielt argument om ikke at foretage en ”positiv særbehandling” af udlændingegruppen.

5.1.1. Vurdering omkring arbejdsmarkedsparathed

Som angivet i afsnit 4.4 har kommunerne to integrationsudfordringer – at øge andelen af de som umiddelbart står til rådighed for arbejdsmarkedet, og at skaffe varig beskæftigelse til de arbejdsmarkedsparate. Kommunernes vurderinger af, om deres ledige alene har arbejdsløshed som problem, eller om der er andre problemer end ledighed, er illustreret i nedenstående tabel.

Tabel 16: Andel AF-tilmeldte i gennemsnit af ugerne i 2004 og 2005 for alle udlændinge på ydelser, pct.

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje-Taastrup	Ishøj
Udlændinge 2004	8	3	21	4	9
Udlændinge 2005	9	4	10	5	14
Udlændinge gns. 2004-2005	8	3	16	4	12

Kilde: DREAM-databasen (tal for 2004-2005)

Hvis kommunen vurderer, at den arbejdsløse alene har ledighed som problem, skal vedkommende tilmeldes AF. Ovenstående tabel viser nogle markante forskelle mellem andelen af AF-tilmeldte i kommunerne. I Brøndby og Høje-Taastrup er det i gennemsnit for periode 2004 og 2005 kun henholdsvis tre eller fire pct. af kontants-/starthjælps- eller introduktionsydelsesmodtagere, der alene har ledighed som problem, mens det i Hvidovre og Ishøj er vurderingen, at det er henholdsvis 16 og 12 pct. som alene har ledighed som problem¹².

5.2. Resultatindikatorer

Resultaterne af kommunernes beskæftigelsesindsats overfor udlændinge fra ikke-vestlige lande er i denne undersøgelse belyst ved tre indikatorer: Udslusningsgraden, gennemsnitlige ledighedsperiode og beskæftigeshastigheden.

¹² Det skal nævnes, at der i benchmarkingprocessen er blevet antydnet at visitationspraksis omkring AF-tilmelding hidtil ikke har haft stor bevågenhed i sagsbehandlingen, men at dette nu er ved at ændre sig.
KMD Konsulentservice, juni 2006

5.2.1. Udslusningsgraden

Hovedformålet med kommunernes beskæftigelsesindsats er, at den enkelte forbedrer sin tilknytning til arbejdsmarkedet. Et succeskriterium er således, at den enkelte i mindre grad end tidligere modtager ydelser fra det offentlige.

Resultatet af kommunernes aktiveringsindsats kan i den sammenhæng vurderes gennem udslusningsgraden. Den viser, i hvor stor en andel af de første 26 uger efter endt aktivering, en person har været selvforsørgende.

Tabel 17: Den gennemsnitlige udslusningsgrad i procent 26 uger efter sidste aktiveringsforløb

Aktiveringsformer:	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje-Taastrup	Ishøj
Kort vejledning og afklaringsforløb	44	60	36	48	41
Særlig tilrettelagt projekt eller Uddannelsesforløb	29	30	26	34	47
Ordinær uddannelse	31	-	-	-	-
Praktik	29	40	21	40	48
Løntilskud - privat virksomhed	55	75	44	74	68
Løntilskud - offentlig virksomhed	-	-	-	39	27
Danskundervisning	16	35	26	20	25
Uoplyst	25	8	10	35	20
Samlet for alle aktiveringstyperne	31	38	26	42	44

Kilde: DREAM-databasen (tal for 2004-2005) "-" betyder, at N-værdien er markant lav eller at der ikke nogen.

Det generelle billede er, at udslusningsgraden i Vestegnskommunerne ligger markant over landsgennemsnittet på 21,6 pct.. Selvom kommunerne klarer sig godt i forhold til landsgennemsnittet, er der imidlertid relativt store forskelle kommunerne imellem. Således er udslusningsgraden i Hvidovre og Albertslund henholdsvis 26 og 31 pct., mens den i Ishøj og Høje-Taastrup er oppe på henholdsvis 44 pct. og 42 pct.. Videre indikerer tabellen, at de bedste udslusningsgrader i alle fem kommuner opnås gennem brug af løntilskud til private virksomheder eller et kort vejledning/-afklaringsforløb.

5.2.2. Gennemsnitlig ledighedsperiode

Den gennemsnitlige ledighedsperiode er et andet udtryk for resultatet af kommunernes beskæftigelsesindsats overfor udlændinge. Den gennemsnitlige ledighedsperiode udtrykker, hvor stor en andel af perioden 2004 – 2005 en ledig udlænding fra ikke-vestlige lande i gennemsnit har været ledig. Tabellen nedenfor angiver den gennemsnitlige ledighedsperiode i perioden 2004-2005 for hver kommune.

Tabel 18: Den gennemsnitlige ledighedsperiode for udlændinge 2004-2005, uger

	Indvandrere	Efterkommere	Udlændinge i alt
Albertslund	54	37	53
Brøndby	58	31	55
Hvidovre	58	29	56
Høje-Taastrup	54	32	52
Ishøj	52	42	51

Kilde: DREAM-databasen. Tallene er for 2004-2005

Det fremgår, at den gennemsnitlige ledighedsperiode for udlændinge i Hvidovre og Brøndby er på henholdsvis 56 og 55 uger. I de øvrige kommuner er de gennemsnitlige ledighedsperioder væsentlig kortere. I Albertslund er ledighedsperioden således 53 uger, mens den i Ishøj og Høje-Taastrup er nede på henholdsvis 51 og 52 uger.

5.2.3. Selvforsørgelseshastigheden

Selvforsørgelseshastighed er et tredje udtryk for resultatet af kommunernes beskæftigelsesindsats. Selvforsørgelseshastigheden udtrykker det antal uger, der i gennemsnit går fra afslutningen af sidst gennemførte aktiveringsforløb, til en kontanthjælps-/startshjælps eller introduktionsmodtager bliver selvforsørgende.

Tabel 19: Den gennemsnitlige selvforsørgelseshastighed i uger for udlændinge efter sidste aktiveringsforløb

Aktiveringsformer:	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje-Taastrup	Ishøj
Kort vejledning og afklaringsforløb	9	4	6	6	7
Særlig tilrettelagt projekt/uddannelse	12	13	12	12	7
Ordinær uddannelse	18	-	-	-	-
Praktik	17	12	19	10	8
Ansættelse med løntilskud i privat virksomhed	8	0	7	2	7
Ansættelse med løntilskud i det offentlige	-	-	-	15	9
Danskundervisning	11	15	15	22	21
Uoplyst	14	6	13	5	18
Alle aktiveringstyper	13	10	12	9	9

Kilde: DREAM-databasen (tal for 2004-2005). "-" betyder, at N-værdien er markant lav eller at der ikke nogen.

Af tabellens nederste række fremgår det, at den gennemsnitlige selvforsørgelseshastighed på tværs af aktiveringsforløb er hurtigere i Ishøj og Høje-Taastrup. I disse kommuner går der i gennemsnit ni uger fra afslutningen af et aktiveringsforløb til en ledig udlænding bliver selvforsørgende. I Albertslund og Hvidovre er selvforsørgelseshastigheden væsentligt langsommere, idet der i gennemsnit

går henholdsvis 13 og 12 uger. Videre indikerer tabellen, at den bedste selvfor-
sørgelseshastighed opnås gennem brug af løntilskud til private virksomheder
eller et kort vejledning/afklaringsforløb.

5.3. Produktionsindikatorer

Lige knap halvdelen af udlændingene fra ikke-vestlige lande står uden for ar-
bejdsmarkedet. En væsentlig udfordring for kommunernes beskæftigelsesindsats
er at bringe udlændinge fra ikke-vestlige lande ind på arbejdsmarkedet, så ar-
bejdsstyrken øges. Et af redskaberne til dette er aktivering. Hovedformålet med
aktivering er at hjælpe den enkelte med at få tilknytning til arbejdsmarkedet. I
det følgende er kommunernes aktiveringsindsats belyst på ved tre indikatorer:
Den gennemsnitlige aktiveringsgrad, andelen af ledige der går passive ét år i
træk og aktiveringshastigheden.

5.3.1. Aktiveringsgraden

Aktiveringsgraden viser, hvor stor en andel af perioden fra 2004 til 2005 ledige
udlændinge i gennemsnit har været aktiveret. Tabel 20 viser den gennemsnitlige
aktiveringsgrad for udlændinge i 2004 og 2005.

Tabel 20: Den gennemsnitlige aktiveringsgrad for perioden 2004-2005, pct.

	Udlændinge
Albertslund	38
Brøndby	36
Hvidovre	37
Høje-Taastrup	35
Ishøj	35

Kilde: DREAM-databasen (tal for 2004-2005)

Det fremgår af tabellen, at der ikke er nævneværdige forskelle i aktiveringsgra-
den på tværs af de fem deltagende kommuner. I alle kommuner ligger aktive-
ringsgraden således mellem 35 og 38 pct. Med den nye refusionsordning om-
kring forsørgelsesydelse sker der en kobling mellem aktiveringsgraden og
refusionsstørrelsen¹³. Med ovenstående aktiveringsgrader medfører dette f.eks.
en reduktion på mellem syv pct. i Albertslund og ni pct. i Ishøj og Høje-Taastrup
i forhold til den gamle refusionsordning.

5.3.2. Andelen af ledige der går passive ét år i træk

Mens ovenstående tabel viser aktiveringsgraden viser nedenstående tabel ande-
len af ledige udlændinge fra ikke-vestlige lande, der har modtaget kon-

¹³ Med den nye refusionsordning vil der ske en ydelsesrefusion på 65 pct. for uger med aktivering og 35 pct. for
passive uger i modsætning til den gamle model med 50 pct. for alle uger.

tant/startshjælp eller introduktionsydelse i mindst et år uden at have modtaget et aktiveringstilbud.

Tabel 21: Andelen af ledige udlændinge der har gået passive et år i træk, pct.

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje-Taastrup	Ishøj
Udlændinge	63	56	43	59	46

Kilde: DREAM-databasen (tal for 2004-2005).

Det fremgår, at andelen af ledige udlændinge, der har fået passiv forsørgelse i 52 uger af deres seneste ledighedsforløb, er lavest i Hvidovre og Ishøj – henholdsvis 43 pct. og 46 pct.. Størst er andelen i Albertslund (63 pct.), efterfulgt af Høje-Taastrup og Brøndby med henholdsvis 59 og 56 pct.

5.3.3. Aktiveringshastigheden

Aktiveringshastigheden udtrykker det gennemsnitlige antal uger der går, fra en udlænding melder sig ledig, til vedkommende kommer i aktivering. Nedenstående tabel viser kommunernes aktiveringshastighed. I aktiveringshastigheden indgår kun de ledige udlændinge fra ikke-vestlige lande, som på et tidspunkt er blevet aktiveret. Ledige udlændinge, som ikke har deltaget i et aktiveringstilbud, indgår ikke.

Tabel 22: Aktiveringshastigheden for udlændinge - gennemsnitligt antal passive uger før en aktivering er startet

Aktiveringsformer:	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje-Taastrup	Ishøj
Kort vejledning og afklaringsforløb	29	17	10	11	10
Særlig tilrettelagt projekt eller Uddannelsesforløb	19	20	18	2	9
Ordinær uddannelse	21	-	-	-	-
Praktik	10	18	15	34	9
Løntilskud – privat virksomhed	22	10	11	0	2
Løntilskud - offentlig virksomhed	-	-	-	1	4
Dansk undervisning	9	20	3	0	1
Uoplyst	19	24	17	21	27
For alle aktiveringstyper	18	21	16	14	14

Kilde: DREAM-databasen (tal for 2004-2005) "-" betyder, at N-værdien er markant lav eller at der ikke nogen.

Det fremgår, at aktiveringshastigheden på tværs af alle aktiveringstyper er hurtigst i Ishøj og Høje Taastrup – 14 uger – mens den er nede på 21 uger i Brøndby og henholdsvis 18 og 16 uger i Albertslund og Brøndby. De to bedst placerede kommuner mht. selvforsørgelseshastighed og udslusningsgrad – Ishøj og Høje-Taastrup - har også samlet set en hurtigere aktiveringshastighed end de øvrige tre kommuner. Der er ellers umiddelbart ikke noget mønster på tværs af kommunerne i forhold til hastigheden, hvormed de forskellige aktiveringsformer bliver iværksat.

5.3.4. Anvendelse af de forskellige aktiveringsformer

Tabel 23 viser anvendelsesprocenten for de forskellige aktiveringstilbud i forhold til ledige udlændinge fra ikke-vestlige lande i perioden 2004-2005 i hver af de fem kommuner.

Tabel 23: Anvendelse af de forskellige aktiveringstilbud i forhold til udlændinge i perioden 2004-2005, pct.

Aktiveringsformer:	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje-Taastrup	Ishøj
Kort vejlednings og afklaringsforløb	3	1	7	3	16
Særlig tilrettelagt projektforbøb	62	61	55	25	13
Ordinær uddannelse	1	-	-	-	-
Praktik	12	20	13	13	37
Løntilskud i privat virksomhed	2	7	3	14	5
Løntilskud i det offentlige	-	-	-	3	4
Danskundervisning	14	6	9	37	17
Uoplyst	5	3	12	5	8
I alt	100	100	100	100	100

Kilde: DREAM-databasen (tal for 2004-2005) "-" betyder, at N-værdien er markant lav eller at der ikke nogen.

Tabellen viser generelt, at den mest udbredte aktiveringsform er særligt tilrettelagte projektforbøb, efterfulgt af praktik og danskundervisning. For så vidt angår særligt tilrettelagte projektforbøb er anvendelsesprocenterne i Ishøj og Høje-Taastrup markant lavere end i de tre øvrige kommuner. I stedet gør Ishøj relativt mere brug af praktik og korte vejlednings- og afklaringsforløb, mens Høje-Taastrup i relativt større omfang end i de øvrige kommuner gør brug af danskundervisning og løn tilskud til private virksomheder.

5.4. Ressourceindikatorer

Dette afsnit omhandler Vestegnskommunernes ressource anvendelse i forhold til den borgerrettede indsats på beskæftigelsesområdet over for udlændinge fra ikke-vestlige land. Indikatorerne er baseret på en kombination af estimer fra kommunerne og udtræk fra DREAM-databasen. En grundlæggende antagelse er, at der anvendes samme tid og ressourcer på udlændinge som på danskere.

5.4.1. Årsværk anvendt til beskæftigelsesindsatsen

Nedenstående tabel viser, hvor mange årsværk kommunerne anvender i beskæftigelsesindsatsen overfor udlændinge fra ikke-vestlige lande, som modtager kontant/startshjælp eller introduktionsydelse.

Tabel 24: Årsværk til beskæftigelsesindsatsen - 2005

	Årsværk til beskæftigelsesindsatsen	Årsværk til beskæftigelsesindsatsen for udlændinge	Års-udlændinge ¹⁴ per årsværk
Albertslund	47	19,2	25,7
Brøndby	45,8	20,1	24,6
Hvidovre	32	10,9	38,8
Høje-Tåstrup	64	26,2	21,5
Ishøj	23	10,8	29,2

Kilde: Udleveret registreringsskema og beregning med afsæt i udtræk fra DREAM.

Hver kommune har estimeret hvor mange årsværk de bruger til det borgerrettede arbejde på beskæftigelsesområdet. Disse årsværk er blevet omregnet til "årsværk til beskæftigelsesindsatsen for udlændinge" gennem en udlændingeratio. Udlændingeratioen er fremkommet ved i DREAM at udtrække andelen af uger med ydelse, som modtages af udlændinge fra ikke-vestlige lande, sat i forhold til antal uger danskere har modtaget ydelse. Som nævnt sker beregningen ud fra en antagelse om, at der i gennemsnit anvendes lige meget tid på udlændinge og danskere.

Tabellen viser, at der er relativ stor forskel kommunerne imellem i forhold til hvor mange årsværk, der anvendes per års-udlænding. I Høje-Taastrup er der 21,5 års-udlænding per årsværk, mens der i Hvidovre er 38,8 års-udlænding per årsværk. Således er produktiviteten i Hvidovre på dette parameter markant højere end i Høje-Taastrup. Produktiviteten i Albertslund, Brøndby og Ishøj er ligeledes væsentlig lavere end i Hvidovre.

5.4.2. Udgifter anvendt på beskæftigelsesindsatsen

Tabel 25 viser kommunernes omkostninger til udlændinge fra ikke-vestlige lande i forbindelse med den direkte beskæftigelsesindsats i 2005¹⁵.

Tabel 25: Omkostninger til udlændinge ifbm. den direkte beskæftigelsesindsats, 2005, kr.

	Beregnet udgifter til den direkte beskæftigelsesindsats for udlændinge	Gns. Beskæftigelsesudgift per års-udlænding på ydelse	Gns. lønudgift til den direkte beskæftigelsesindsats per års-udlænding på ydelse	Gns. aktiveringsudgift per års-udlænding på ydelse
Albertslund	13.603.211	27.606	11.863	15.743
Brøndby	10.779.735	21.761	13.864	7.896
Hvidovre	7.202.496	16.976	9.396	7.580
Høje-Taastrup	13.534.656	24.063	15.586	8.476
Ishøj	7.780.538	24.831	11.764	13.067

Kilde: Udleveret registreringsskema og egen beregning med afsæt i udtræk fra DREAM.

¹⁴ En års-udlænding er beregnet som det samlede antal uger, som udlændinge har modtaget en ydelse i, divideret med antal uger på året.

¹⁵ Se Bilag 5 for den samlede beregning med angivelse af de anvendte formler og kilder.

Udgifterne til den samlede direkte beskæftigelsesindsats er fremkommet på basis af kommunernes indrapportering omkring udgifterne til aktivering (konto 5.98 minus løn), samt løn til årsværkene angivet i tabel 24. Dette er omregnet til ”udgifter til den direkte beskæftigelsesindsats for udlændinge” gennem en differenteret udlændingeratio¹⁶. Beregningen af omkostningerne er foretaget ud fra en antagelse om, at der i gennemsnit anvendes lige meget tid og lige så mange ressourcer på udlændinge som på danskere.

Tabellen viser, at udgiftsniveauet til det borgerrettede beskæftigelsesarbejde per års-udlænding er nogenlunde på samme niveau i Høje-Taastrup og Ishøj, mens udgiftsniveauet er noget højere i Albertslund med 27.606 kr. og noget lavere i Brøndby med 21.761 kr. Udgiftsniveauet i Hvidovre er markant lavere end hos de øvrige fire kommuner med kun 16.976 kr.

Yderligere viser tabellen, at den gennemsnitlige lønudgift til den direkte beskæftigelsesindsats per års-udlænding er på 9.396 kr. i Hvidovre, mens den i Albertslund og Ishøj ligger højere på knap 12.000 kr. i gennemsnit. Lønudgiften per års-udlænding i Brøndby og Høje-Taastrup ligger højest på henholdsvis 13.864 kr. og 15.586 kr..

Endelig viser tabellen, at der er store forskelle i kommunernes aktiveringsudgift per års-udlænding. Hvidovre, Brøndby og Høje-Taastrup anvender henholdsvis 7.580 kr., 7.896 kr. og 8.476 kr., mens aktiveringsomkostningerne i Ishøj og Albertslund er markant højere og ligger på henholdsvis 13.067 kr. og 15.743 kr. per års-udlænding.

Hvidovre er samlet set den kommune, der har de laveste omkostninger i forbindelse med den direkte beskæftigelsesindsats. Dels er produktiviteten, målt som antal års-udlændinge per årsværk, den højeste blandt de deltagende kommuner. Og dels ligger Hvidovre lavest for så vidt angår den gennemsnitlige beskæftigelsesudgift per års-udlænding, den gennemsnitlige lønudgift per års-udlænding og den gennemsnitlige aktiveringsudgift per aktiveret års-udlænding.

5.5. Delkonklusion og perspektivering

Dette afsnit indeholder en delkonklusion og en perspektivering i forhold til Vestegnskommunernes beskæftigelsesindsats overfor udlændinge fra ikke-vestlige lande.

¹⁶ Lønandelen er beregnet med afsæt i udlændingeratioen anvendt i tabel 24. Mens andelen af aktiveringsudgifterne for udlændinge er fremkommet ved i DREAM at udtrække andelen af uger med aktivering som modtages af udlændinge sat i forhold til antal uger danskere har været i aktivering.

5.5.1. Delkonklusion

De ovenstående afsnit har fokuseret på Vestegnskommunernes beskæftigelsesindsats for udlændinge fra ikke-vestlige lande, som modtager kontanthjælp, starthjælp og introduktionsydelse. Det er sket på baggrund af tre grupper af indikatorer: Resultatindikatorer, produktionsindikatorer og ressourceindikatorer.

Resultatindikatorer: I forhold til resultatindikatorerne – udslusningsgrad, gennemsnitlig ledighedsperiode og selvforsørgelsehastighed – er der stor variation kommunerne i mellem. Ishøj og Høje-Taastrup klare sig gennemgående bedst på disse indikatorer og har f.eks. en udslusningsgrad som er mellem 4 og 18 uger højere end i de øvrige kommuner. Albertslund og Hvidovre har en selvforsørgelsehastighed som er relativt langsom, da den ligger 2-4 uger over de øvrige, mens ledighedsperioden i Hvidovre og Brøndby i gennemsnit er 2-5 uger længere end i de tre andre kommuner.

Produktionsindikatorer: Produktionsindikatorerne i benchmarkingen indikerer, at der ikke er nævneværdige forskelle i den gennemsnitlige aktiveringsgrad i kommunerne. Der er imidlertid nogle forskelle på kommunernes aktiveringshastighed, idet Ishøj og Høje-Taastrup er hurtigere end de øvrige kommuner til at sende de ledige udlændinge i aktivering. I alle kommuner er der en relativt stor gruppe udlændinge, som har fået lov til at gå passive i ét år i træk.

Den mest udbredte aktiveringsform er særligt tilrettelagte projektføløb, efterfulgt af praktik og danskundervisning. For særligt tilrettelagte projektføløb er anvendelsesprocenterne i Ishøj og Høje-Taastrup markant lavere end i de tre øvrige kommuner. I stedet gør Ishøj relativt mere brug af praktik og korte vejlednings- og afklaringsføløb, mens Høje-Taastrup i relativt større omfang end i de øvrige kommuner gør brug af danskundervisning og løntilskud til private virksomheder.

Ressourceindikatorer: Ressourceindikatorerne indikerer, at der er markante forskelle i kommunernes ressourceforbrug i forhold til beskæftigelsesindsatsen for udlændinge. Hvidovre har gennemgående det laveste ressourceforbrug med 38,8 års-udlændinge per årsværk og 16.976 kr. i beskæftigelsesudgift per års-udlænding. Høje-Taastrup har med omkring 21 års-udlændinge per årsværk det laveste antal og Albertslund har med 27.606 kr. per års-udlænding de højeste beskæftigelsesudgifter.

På resultatsiden indikerer benchmarkingen således, at Ishøj og Høje-Taastrup er de kommuner, der klarer sig bedst, mens Hvidovre generelt klarer sig relativt dårligst. Benchmarkingen kan give anledning til en række teser til forklaring af

Ishøjs og Høje-Taastrups relative succes:

- De to kommuners beskæftigelsesindsats er kendetegnet ved en relativ høj anvendelse af løntilskud til private virksomheder og kort vejledning/-afklaringsforløb
- Samtidig er de to kommuner kendetegnet ved hurtigere end de øvrige kommuner at sende ledige udlændinge i aktivering

Hvidovre klarer sig relativt dårligere end de øvrige kommuner på resultatsiden. Undersøgelsen giver ikke noget entydigt svar på, hvad årsagen til dette er. Data kan imidlertid give anledning til følgende teser:

- Der mangler politisk fokus på området. Således er Hvidovre den eneste af de deltagende kommuner, som ikke har en integrationspolitik på beskæftigelsesområdet
- Ressourceforbruget er for lavt. Sammenlignet med de øvrige kommuner er ressourceforbruget i Hvidovre lavt. Det gælder både i forhold til antal års-udlændinge per årsværk og beskæftigelsesudgiften per års-udlænding

På baggrund af ovenstående peger undersøgelsen i retning af følgende effektiviseringspotentialer:

Optimering af ressourceanvendelsen

Benchmarkingen indikerer ikke nogen entydig sammenhæng mellem resultaterne målt på udslusningsgraden, selvforsørgelsehastigheden og den gennemsnitlige længde af ledighedsperioden, i forhold til kommunernes ressourceindsats på området. Dette tyder på, at der er en mulighed for at effektivisere ressourceanvendelsen, uden at det vil have en negativ effekt på resultaterne. Dog indikerer benchmarkingen, at der er en nedre grænse for ressourceindsatsen, hvorefter det har negativ effekt på resultaterne.

Prioritering af aktiveringsformer

En anden effektiviseringsmulighed som tegner sig i benchmarkingen er, at kommunerne ved en gennemgang af deres anvendelsesgrad af de forskellige aktiveringsformer vil kunne forbedre deres resultater. Benchmarkingen indikerer, at en relativ udpræget anvendelse af løntilskud til private virksomheder og korte vejledning/afklaringsforløb alt andet lige resulterer i en hurtigere selvforsørgelse og en højere udslusningsgrad.

Fokusering på aktiveringshastighed

En sidste umiddelbar mulighed for at effektivisere beskæftigelsesindsatsen ligger i et øget fokus på aktiveringshastigheden, da de kommuner i benchmarkingen, som har de hurtigste aktiveringshastigheder, samtidig opnår de bedste resultater, målt ved hurtigere selvforsørgelsehastighed og udslusningsgrad.

5.5.2. Perspektiver

Det blev ovenfor konkluderet, at der forekommer at være en række effektiviseringspotentialer, som kommunerne gennem en målrettet indsats vil kunne realisere. I dette afsnit vil der blive fremhævet en række mulige perspektiver for kommunernes fremadrettede arbejde.

Det er KMD's vurdering, at benchmarking vil kunne udgøre et væsentligt bidrag til kommunernes kommende bestræbelser på at effektivisere integrationsindsatsen på beskæftigelsesområdet. Der er dog en række områder af mere strategisk karakter, som ikke belyses af ovenstående konklusioner, men som kommunerne med fordel kan tage op som de næste skridt:

Nedsæt dialogforum til vidensdeling

Benchmarking vil kun bidrage til effektivisering, hvis benchmarkingresultaterne afføder erfaringsudveksling og læring på tværs af de deltagende kommuner. Således viser resultaterne af nærværende benchmarking, at det alene på baggrund af benchmarkingresultaterne kan være vanskeligt at drage plausible konklusioner omkring best practice og effektiviseringsmuligheder. For at sikre erfaringsudveksling og læring anbefaler KMD, at der på tværs af de deltagende kommuner etableres et dialogforum, hvor resultaterne af denne benchmarking drøftes og hvor fremtidige benchmarkingundersøgelser tilrettelægges.

Skab klarhed omkring økonomien

Undersøgelsen har vist, at kommunerne generelt kun har begrænset viden om ressourceanvendelsen på beskæftigelsesområdet generelt og i forhold til udlændingegruppen specifikt. Således bunder nærværende benchmarkingundersøgelses opgørelser af ressourceforbrug på estimater og antagelser, som i sagens natur er behæftet med nogen usikkerhed. På den baggrund anbefaler KMD, at kommunerne udarbejder en konterings- og registreringspraksis, som muliggør beregning af relevante enhedsomkostninger på beskæftigelsesområdet.

Konkretiser sammenhæng mellem politik, indsatser og effektvurdering

En af erfaringerne fra benchmarkingen er, at det i mange tilfælde har været vanskeligt – ved hjælp af data fra kommunerne - at dokumentere udvikling, resultater og effekter. Operationaliseringen af kommunernes integrationspolitik er derfor vanskelig, da den ikke er målbar, de igangsatte initiativer ikke målbart er koblet til politikken, der bliver ikke løbende fulgt op på indsatserne i forhold til politikken, og derfor bliver der heller ikke løbende foretaget korrigerende handlinger med afsæt i en dokumenteret effektvurdering. KMD anbefaler derfor, at der skabes en klarere sammenhæng mellem politik, indsatser og effektvurdering, hvilket kun kan ske på baggrund af faktuelle pålidelige data der kan indgå i en løbende dialog omkring styring. En sådan sammenhæng mellem vision, indsats og løbende korrigering/prioritering vil skabe et stærkt fundament for en effektiv kommunal indsats på beskæftigelsesområdet for udlændinge fra ikke-vestlige lande og segmenter heraf.

Etabler løbende relevant ledelsesinformation

Det er stadig en meget arbejdskrævende opgave at tilvejebringe valid og aktuel information om karakteren og omfanget af kommunernes beskæftigelsesindsats specifikt for udlændinge fra ikke-vestlige lande. På den baggrund anbefaler KMD, at kommunerne i højere grad automatiserer og systematiserer tilvejebringelsen af nøgletal på området, således at de kan indgå i løbende ledelsesrapportering.

6. Danskundervisningen på sprogcentrene

Ovenstående afsnit omhandlede kommunernes integrationsindsats på beskæftigelsesområdet. Dette afsnit fokuserer på de fem kommuners integrationsindsats på danskundervisningsområdet set ud fra de sprogcentre, som er placeret i kommunen. Indledningsvist sammenfattes udvalgte rammer for danskundervisningen på sprogcentrene. Dernæst belyses resultaterne af sprogcentrenes danskundervisningsindsats. Herefter belyses karakteren af sprogcentrenes danskundervisning, og endelig belyses deres ressourceanvendelse.

6.1. **Rammebetingelser for danskundervisningen**

Rammerne for danskundervisningen til voksne udlændinge m.fl. blev ændret ved Lov Nr. 375 af 28/05-2003 som trådte i kraft per 1. januar 2004. Datagrundlaget er således relativt nyt og nedenstående benchmarking er en af de første større analyser med afsæt i Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integrations danskundervisningsdatabase, som alle sprogcentrene rapporterer til kvartalsvis.

Den nye danskuddannelsesmodel tager udgangspunkt i tre niveauer:

- Danskuddannelse 1: For kursister, som ikke kan læse og skrive på deres modersmål, samt latinske analfabeter, som ikke behersker et europæisk skriftsystem
- Danskuddannelse 2: For kursister, som har en kort skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet
- Danskuddannelse 3: For kursister, som har en mellemlang eller lang skole- og uddannelsesbaggrund fra hjemlandet

Alle tre danskuddannelser er af Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration normeret til 1,2 årsværk eller en arbejdsbelastning på 2.042 timer, svarende til 0,2 årsværk pr. modul eller en arbejdsbelastning på 340,3 timer.

Efter hvert modul skal udbyderne af danskuddannelse gennemføre en intern testning af de enkelte kursisters dansksproglige status, hvor læreren vurderer, hvorvidt bekendtgørelsens mål for modulet er nået.

I alle fem Vestegnskommuner findes der et sprogcenter¹⁷, men der er stor forskel på deres relation til den kommune, som de er placeret i. Det er kort illustreret i nedenstående tabel:

¹⁷ Efter aftale med styregruppen og diskussion i arbejdsgrupperne vil det være sprogcenteret, som er fokus for denne del af benchmarkingen. Der bliver således ikke taget hensyn til kursisternes bopælskommune, deres henvisningskategori eller oprindelsesland. Når der i nedenstående angives en kommune, henvises således til sprogcenteret i pågældende kommune.

Tabel 26: Sprogcenteret i hver af de fem kommuner¹⁸

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje Taastrup	Ishøj
Sprogcenteret status	Kommunal institution	Kommunal Institution	Selvejende Institution	Selvejende Institution, der er overtaget af kommunen i 2006	Kommunal institution ¹⁹
Sprogcenterets organisatoriske placering i kommunen	Socialforvaltningen	Skoleforvaltningen flyttede i 2006 til Social- og Sundheds-Forvaltningen	Arbejdsmarkeds-Centeret under socialforvaltningen	Familie- og Socialcenteret flyttede i 2006 til Arbejdsmarkedsområdet	I Børne- og Undervisningsforvaltningen
Finansieringsmodel	Ressourcetildelinger efter aktuelle antal kursister – hvilket reguleres 4 gange årligt	Finansiering baseret på en beregning af års-kursister og Kommunalbestyrelsens normeringsregler	Modultakstfinansieret	Modultakstfinansieret indtil 2006, hvorefter det har et driftsbudget	Modultakstfinansieret. Hvile i sig selv

Kilde. Registreringsskemaet

Tre af sprogcentrene har i benchmarkingperioden været kommunale institutioner, mens to har været selvejende institutioner. Til forskel fra de to øvrige kommunale institutioner, har sprogcenteret i Ishøj været finansieret på samme vilkår som de to selvejende institutioner.

6.2. Resultatindikatorer

I forhold til danskundervisningen er der opstillet et centralt benchmarkingparameter, nemlig karaktergennemsnit for hvert sprogcenter.

6.2.1. Karaktergennemsnittet

De tre lovpligtige danskuddannelser kan hver afsluttes med en danskprøve. Disse prøver er forskelligt sammensat, men indeholder alle både en mundtlig og en skriftlig del. I nedenstående tabel er gengivet det samlede karaktergennemsnit for danskprøve 2 og 3 for perioden 2004- 2005.

¹⁸ Se bilag 4 for en oversigt over de fulde kommunale besvarelser af det udsendte registreringsskema

¹⁹ Ishøj kommune er driftsansvarlig. Samarbejdsaftale med Ishøj, Vallensbæk, Tårnby og Dragør kommune. Benchmarking har fokus på sprogcenter, og har derfor alle dets kursister under Lov 375 med også selvom at Ishøj-borgere ifølge Ishøj Sprogcenter kun udgør omkring 30 pct. af de samlede kursister på Ishøj-sprogcenter.

Tabel 27: Karaktergennemsnit for de fem sprogscentre for 2004 og 2005²⁰

	Dansk prøve 2	Dansk prøve 3
Albertslund	8,5	8,2
Brøndby	8,5	8,1
Hvidovre	8,1	8,3
Høje-Taastrup	8,4	8,4
Ishøj	8,5	8,0
Vægtet gennemsnit	8,4	8,1

Kilde: Beregnet på basis af danskundervisningsdatabasen, 2004-2005, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration

Karaktergennemsnittet for udbydere af danskuddannelser var i 2004 iflg. Ministeriet for Flygtninge, Indvandre og Integration for henholdsvis danskuddannelse 2 og 3 på 8,3 og 8,5.

Det overordnede billede der tegnes på baggrund af tabellen er, at karaktergennemsnittet ligner hinanden på tværs af sprogcentrene. For danskuddannelse 2 har 4 sprogcentre 8,4 eller 8,5 i gennemsnit mens Hvidovre har 8,1. For danskuddannelse 3 har Hvidovre og Høje-Taastrup henholdsvis 8,3 og 8,4 mens Albertslund, Brøndby og Ishøj har et gennemsnit på henholdsvis 8,2, 8,1 og 8,0. Man kan således ikke på baggrund af tabellen drage entydige konklusioner om, hvilket sprogcenter der klarer sig bedst eller dårligst.

6.3. Produktionsindikatorer

Som indikatorer for sprogcentrenes produktion der har ledt frem til resultatet er i denne benchmarking fokuseret på progressionshastigheden i kombination med fraværprocenten og intensiteten af undervisningstilbuddet.

6.3.1. Progressionshastighed

Som den centrale produktionsindikator for sprogcentrene er udvalgt progressionshastigheden. Progressionshastigheden i de enkelte undervisningsforløb er i en række tidligere analyser anvendt som en indikator for effektiviteten, hvormed sprogcentret lærer kursisterne dansk²¹. I denne benchmarking er progressionshastigheden baseret på gennemsnittet af antal tilbudte lektioner, kursisten har fået, indtil en modultest er bestået. Kursister, som endnu ikke har bestået nogen modultest, indgår således ikke i analysen.

²⁰ Karaktergennemsnit for danskprøve 1 fremgår ikke af tabellen da der i perioden 2004-2005 har været under 4 personer i hver kommune som har taget danskprøve 1. Da den lave N-værdi er gældende for alle kommuner vil en benchmarking på gennemsnit for usikkert og derfor ikke medtaget.

²¹ Et eksempel på en analyse med fokus på progressionshastighed som mål for effektivitet er: Progressionen i undervisningen på sprogcentrene 2000-2003, akf forlag, september 2005.

Arbejdsgrupperne har gjort opmærksom på, at gruppen af langsomme kursister som ”hænger i systemet”, er en udfordring for dem alle. Når den ”nye” danskuddannelsesmodel har eksisteret i længere tid, vil der være nogen af disse langsomme kursister, som består en modultest, hvilket alt andet lige vil trække progressionshastigheden ned.

Tabel 28: Progressionshastighed, 2004 & 2005²², antal tilbudte lektioner

Udd 1	Modul 1	Modul 2	Modul 3	Modul 4	Modul 5	Modul 6	Beregnet samlet tid
Albertslund	396	355	337	285	333	378	2.084
Brøndby	232	265	297	313	308	155	1.570
Hvidovre	204	246	266	238	233	106	1.293
Høje-Taastrup	268	219	209	208	144	145	1.193
Ishøj	230	266	205	267	250	206	1.424

Udd 2	Modul 1	Modul 2	Modul 3	Modul 4	Modul 5	Modul 6	Beregnet samlet tid
Albertslund	222	267	312	315	215	157	1.488
Brøndby	183	232	245	254	185	82	1.181
Hvidovre	143	252	221	278	161	151	1.206
Høje-Taastrup	219	215	213	164	97	93	1.001
Ishøj	194	262	275	256	183	100	1.270

Udd 3	Modul 1	Modul 2	Modul 3	Modul 4	Modul 5		Beregnet samlet tid
Albertslund	162	191	174	264	170		961
Brøndby	135	166	168	226	194		889
Hvidovre	103	111	169	209	226		818
Høje-Taastrup	172	159	135	169	153		788
Ishøj	199	187	224	279	207		1096

Kilde: Beregnet på basis af danskundervisningsdatabasen, 2004-2005, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration

Det fremgår af tabellen, at der er stor forskel på den effektivitet, hvormed sprogcentre får udlændinge igennem danskuddannelsernes enkelte moduler. For alle sprogcentre varierer den indbyrdes placering, når enkelte moduler sammenlignes. Ved at betragte den samlede beregnede gennemførelsestid for en gennemsnit kursist der indgår i ovenstående tabel har Høje-Taastrup den hurtigste progression for alle tre uddannelser. Albertslund har den langsomste progression for danskuddannelse 1 samt 2 og den næst langsomste for danskuddannelse 3. Det

²² Da der endnu ikke er nogen kursist, som har gennemgået et helt uddannelsesforløb fra modul 1 og afsluttet modul 6, er den gennemsnitlige samlede tid for hver af de tre dansk uddannelser beregnet som en simple sum af gennemsnittet af antal tilbudte lektioner det, tager at bestå de enkelte modultest.

betyder, at en gennemsnit kursist som indgår i ovenstående tabel der gennemfører dansk uddannelse 1 i Albertslund vil blive tilbudt 891 lektioner mere end i Høje-Taastrup. De tilsvarende tal for danskuddannelse 2 og 3 er henholdsvis 487 og 173 tilbudte lektioner.

Progressionshastigheden i Ishøj er langsommere end i Albertslund for danskuddannelse 3, mens Ishøj på de to øvrige danskuddannelser er placeret i midten. Brøndby og Hvidovre ligger for alle tre danskuddannelser i midten.

Der kan være mange forhold, som forårsager forskellene mellem det antal lektioner, kursisterne i gennemsnit er blevet tilbudt med henblik på at bestå de forskellige modultest. I det nedenstående vil der være fokus på sprogcentrets tilrettelæggelse af undervisningsudbuddet og størrelsen af sprogcentrenes fraværspocenter. Der er i andre analyser, i højere grad, fokuseret på kursisternes karakteristika, så som henvisningskategori, oprindelsesland, alder, køn og arbejdsforhold, hvilket ikke er medtaget i denne benchmarks dataudtræk.

Indtrykkene fra arbejdsgrupperne er, at kursisternes karakteristika på overordnet niveau ligner hinanden, dog med Ishøj som undtagelse for så vidt angår de kursister der kommer fra Vallensbæk, Tårnby og Dragør kommune. Dette forhold giver sig dog ikke udtryk i specielt hurtig progressionshastighed eller høje karaktergennemsnit.

6.3.2. Fraværspocent

Nedenstående viser den gennemsnitlige fraværspocent for 2004 og 2005 i forhold til deltagelse i de tilbudte lektioner.

Tabel 29: Gennemsnitligt fravær i 2004 og 2005 i forhold til deltagelse i de tilbudte lektioner, pct.

	Udd 1	Udd 2	Udd 3	Vægtet gennemsnit
Albertslund	23,2	24,4	26,5	25,0
Brøndby	23,4	24,3	22,8	23,7
Hvidovre	17,9	22,4	20,8	21,3
Høje-Taastrup	21,4	20,9	15,1	19,0
Ishøj	28,6	29,3	29,1	29,1

Kilde: Beregnet på basis af danskundervisningsdatabasen, 2004-2005, Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration

Tabellen viser, at der er relativt store forskelle mellem de enkelte sprogcentres fraværspocenter. Således er der i Ishøj en samlet vægtet fraværspocent på 29,1 pct., mens fraværspocenten i Høje-Taastrup er nede på 19,0 pct.. Den gennemsnitlige fraværspocent hos udbydere af danskuddannelser i Danmark var i 2004 iflg. Ministeriet for Flygtninge, Indvandrere og Integration på 22 pct..

6.3.3. Undervisningsintensiteten

En af de centrale parametre, som forventes at have en indflydelse på progressionshastigheden, er tilrettelæggelsen af undervisningsudbuddet på sprogcentre, og i den forbindelse specielt intensiteten af de udbudte undervisningsforløb. Nedenstående tabel viser hvor mange lektioner kursisterne i gennemsnit tilbydes per måned opdelt i fire intervaller.

Tabel 30: Fordeling af det gennemsnitlige antal tilbudte lektioner per undervisningsmåned – 2004 og 2005 (i pct.)

Antal timer per mdr.	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje-Taastrup	Ishøj
1-20	6	21	13	12	10
21-40	27	21	24	29	34
40-60	51	31	47	50	41
61-	16	28	16	9	15

Kilde: Beregnet på basis af danskundervisningsdatabasen, 2004-2005, Ministeriet for Flygtninge, Indvandre og Integration

Det fremgår, at Albertslund har en markant mindre andel (seks pct.) af kursister som tilbydes mellem 1 og 20 lektioner om måneden. Mens det er hver femte kursist i Brøndby, som tilbydes mellem 1-20 lektioner i gennemsnit om måned. For alle kommunerne ligger det mest udbredte tilbud på 40-60 lektioner per måned. Brøndby har den mest lige fordelte tilbudsprofil, mens Høje-Taastrup adskiller sig ved at kun ni pct. af kursisterne tilbydes undervisningstilbud med over 60 lektioner om måneden.

6.4. Ressourceindikatorer

Dette afsnit viser sprogcentrenes anvendte årsværk og bruttoudgifter til danskundervisning. I den sammenhæng skal det fremhæves, at data omfatter alle sprogcentrenes kursister under lov 375, uanset hvilken kommune de er bosiddende i, og uanset om de ledige eller ej.

6.4.1. Udgifter til danskundervisningen

Nedenstående tabel giver et indblik i sprogcentrenes bruttoudgifter set i forhold til års-kursister og tilbudte lektioner.

Tabel 31: Sprogscenterenes bruttoudgifter, 2005²³, kr.

	Udgift til undervisning*	Lønudgift til Undervisning	Udgift* per års-kursist	Lønudgift per års-kursist	Gns. udgift per tilbudt lektion	Lønudgift per tilbudt lektion
Albertslund	12.011.823	7.978.500	67.482	44.823	89,3	59,3
Brøndby	17.198.374	12.137.400	63.229	44.623	83,6	59,0
Hvidovre	8.748.000	5.663.000	67.344	43.595	89,1	57,7
Høje-Taastrup	11.483.308	8.229.574	59.499	42.640	78,7	56,4
Ishøj	25.018.030	18.992.999	55.009	41.761	72,8	55,2
Gennemsnit			62.513	43.488	82,7	57,5

* Inklusiv faste og variable udgifter men eksklusiv ejendomsomkostninger.

Kilde: Beregnet ud fra besvarelserne af de udleverede registreringsskemaer.

Som det fremgår af tabellen, har Ishøj de laveste bruttoudgifter per års-kursist på 55.009 kr. mod den gennemsnitlige bruttoudgift for de fem kommuner på 62.513 kr. per års-kursist, mens Albertslund ligger højest med 67.482 kr. per års-kursist. En del af forklaringen er, at Ishøj samtidig også har den laveste lønudgift per års-kursist med 41.761 kr. mod den gennemsnitlige lønudgift for de fem kommuner på 43.488 kr..

Ved at omregne års-kursister, som er defineret til 756 lektioner, fremgår det at en tilbudt lektion i Ishøj koster 72,76 kr. heraf 55,24 kr. til løn mod en gennemsnitlig udgift på 82,69 kr. hvoraf lønnen udgør 57,52 kr..

6.4.2. Årsværk til danskundervisningen

Løn til undervisningen er således for alle fem sprogcentre den største udgiftspost. Tabel 32 viser, hvor mange årsværk til undervisning det enkelte sprogcenter har, samt hvor mange års-kursister der er per årsværk, hvilket er en indikation af undervisernes produktivitet.

Tabel 32: Årsværk til undervisning på sprogcentre, 2005

	Årsværk til undervisning	Antal års-kursister	års-kursister per årsværk
Albertslund	19,7	178	9,0
Brøndby	29,1	272	9,3
Hvidovre	13,6	130	9,6
Høje-Taastrup	19,2	193	10,1
Ishøj	43,5	455	10,5

Kilde: Udleveret registreringsskema

Overordnet viser tabellen nogen forskel i antallet af års-kursister per årsværk. Der er således stort set ingen forskel mellem Albertslund, Brøndby, Hvidovre

²³ Udgifterne er angivet som bruttotal, og eneste omkostning som er udeladt, er ejendomsomkostninger, da nogle af de kommunale institutioner ikke direkte kan gøre dette op.

som har mellem 9,0 og 9,6 års-kursister per årsværk mens Høje-Taastrup og Ishøj har mellem 10,1 og 10,5 års-kursister per årsværk.

6.5. Delkonklusion og perspektivering

Dette afsnit indeholder en delkonklusion og perspektivering i forhold til sprogcentrenes danskundervisningsindsats.

6.5.1. Delkonklusion

Sprogcentrene i de fem Vestegnskommuner varierer i størrelse, og specielt sprogcentret i Ishøj har mange kursister, hvilket skyldes, at de varetager danskundervisning for Ishøj og tre andre kommuner.

Som ved beskæftigelsesområdet har benchmarking af sprogcentrene i de fem Vestegnskommuner haft fokus på resultat-, produktions- og ressourceindikatorer.

Resultatindikatorer. Resultatet af danskundervisningen - målt ved karaktergennemsnittet - udviser ingen nævneværdig variation på tværs af sprogcentrene. Gennemsnittet ligger samtidig på niveau med landsgennemsnittet.

Produktionsindikatorer. Benchmarking indikerer, at intensiteten i sprogcentrenes undervisning varierer. Albertslund har eksempelvis seks pct. kursister, som tilbyde under 21 lektioner om måned, mens det tilsvarende tal for Brøndby er 21 pct. Progressionshastigheden for de kursister, som har bestået en modultest, varierer markant. Høje-Taastrup har den hurtigste progressionshastighed for alle tre danskuddannelser, mens Albertslund har den langsomste progression for danskuddannelse 1 og 2. Ishøj har den langsomste progression for danskuddannelse 3. Endelig varierer fraværsp procenten med ti procentpoint mellem sprogcentrene. Høje-Taastrup ligger lavest med 19,0 pct. og Ishøj højst med 29,1 pct. i perioden 2004 - 2005. Fraværsp procenten var i 2004 i Danmark på 22 pct.

Ressourceindikatorer. Ressourceanvendelsen til danskundervisningen angiver betydelige forskelle mellem sprogcentrene. Albertslund har med 9,0 færrest års-kursister per årsværk, mens Ishøj har 10,50 års-kursister per årsværk. Samtidig har Ishøj med 72,76 kr. de laveste bruttoudgifter per tilbudt lektion, mens Hvidovre og Albertslund har de højeste udgifter med henholdsvis 89,08 kr. og 89,26 kr. per tilbudt lektion.

6.5.2. Effektiviseringspotentiale

Med afsæt i ressourceindikatorerne er der i tabel 33 udregnet et effektiviseringspotentiale for hvert sprogcenter ved at de alt andet lige adopterer best practice. Der er forhold, som gør, at alt andet lige forudsætningen kan være problematisk.

For eksempel er der sandsynligvis en sammenhæng mellem udgiftsniveau og fraværsprocent. Videre er det ikke sikkert, at alle reduktioner i tilbudte lektioner slår fuldt igennem på de fast (administrative) omkostninger.

Tabel 33: Økonomisk effektiviseringspotentiale (alt andet lige), 2005

	Besparelse ved adoption af best practice (Fraværsprocent på 19,1) (kr.)	Besparelse ved adoption af best practice for udgifter per lektion (72,8 kr.per lektion) (kr.)	Besparelse ved adoption af samlede best practice (kr.)	Besparelses potentiale i af 2005 udgifterne (pct.)
Albertslund	708.698	2.220.655	2.798.334	23
Brøndby	791.125	2.236.590	2.924.832	17
Hvidovre	192.456	1.602.648	1.759.846	20
Høje-Taastrup	Best practice	867.042	856.426	7
Ishøj	2.843.056	Best practice	2.501.803	10

Kilde: Egen beregninger baseret på udtræk fra danskundervisningsdatabasen og registrerings-skemaet

Beregningen af det økonomiske effektiviseringspotentiale ved at mindske fraværet er baseret på en forudsætning om, at en procent mindre fravær - alt andet lige - vil give en pct. færre tilbudte lektioner. Ud fra denne antagelse vil Ishøj kunne nedbringe deres bruttoudgiftsniveau med ti pct. svarende til 2,5 mio. kr. årligt. De øvrige tre kommuner har et mindre, men dog forsat markant, potentiale ved at nedbringe fraværsprocenten.

Effektiviseringspotentialet ved at reducere udgifter per lektion til 72,8 kr. - som i Ishøj - er baseret på en forudsætning om, at det eksisterende antal tilbudte lektioner ikke ændres. Ved denne beregning vil Høje-Taastrup kunne reducere bruttoudgiften med syv pct., svarende til 856.426 kr. Potentialet for de tre øvrige kommuner er markant højere.

Ved både at nedbringe antallet af tilbudte lektioner – gennem reduktion af fravær – og mindske udgiftsniveauet per lektion vil de fem sprogcentre alt andet lige opnå en markant effektivisering i forhold til deres årlige bruttoudgifter. I Høje-Taastrup og Ishøj er der tale om en besparelse på otte til ti pct.. I Brøndby, Hvidovre og Albertslund udgør det økonomiske effektiviseringspotentiale tilsvarende omkring 20 pct. af de årlige bruttoudgifter.

Med afsæt i ovenstående peger benchmarkingen i retning af følgende effektiviseringspotentialer:

Optimering af antal årsværk per års-kursist

Benchmarking indikerer en effektiviseringsmulighed gennem en optimering af planlægningen og derved anvendelsen af undervisningsressourcer i forhold til antal års-kursister. Benchmarkingen indikerer, at der ikke er nogen sammenhæng mellem et lavt antal års-kursister per undervisningsårsværk og progressionshastigheden. Eksempelvis har Høje-Taastrup den markant hurtigste progres-

sionshastighed, og samtidig er der i Høje-Taastrup det næst højeste antal årskursister per årsværk. Modsat har Albertslund den laveste progressionshastighed og samtidig de færreste års-kursister per årsværk.

Reduktion af fraværsprocent ved at tænke dette ind som en del af tilrettelæggelsen af undervisningen

En målrettet indsats med henblik på at reducere fraværsprocenten som middel til at øge progressionshastigheden, er en anden effektiviseringsmulighed, som benchmarkingen understøtter. Benchmarkingen indikerer, at der ikke er nogen entydig sammenhæng mellem progressionshastigheden og intensiteten af undervisningstilbudet. Der er derimod en sammenhæng mellem progressionshastigheden og fraværsprocenten, som varierer med op til ti procent mellem de fem sprogcenter. Erfaringerne fra arbejdsgrupperne viser, at nedbringelse af fraværsprocenten er vanskeligt og vil kræve nytænkning i forhold til hidtidige tiltag.

Kontinuerlig afdækning og deling af best practice i undervisningen

Når resultatet af danskundervisningen alene måles på karaktergennemsnit i kombination med, at der ikke er nogen sammenhæng med et varierende brutto-udgiftsniveau og progressionshastighed, giver det helt overordnet anledning til at konkludere, at der findes en stor mulighed for gensidig læring sprogcentre imellem. Benchmarkingen indikerer således, at der alt andet lige ved adoption af best practice omkring udgiftsniveau per tilbudt lektion og gennemsnitlige fraværsprocent, er et stort effektiviseringspotentiale. Potentialet for Albertslund, Hvidovre og Brøndby er på omkring 20 pct. af deres årlige bruttoudgifter, mens det for Ishøj og Høje-Taastrup er på omkring ti pct..

6.5.3. Perspektiver

Som det fremgår af ovenstående, er der et stort potentiale for at anvende de tildelte ressourcer til danskundervisningen mere effektivt. Med afsæt i dette potentiale fremhæves i det følgende en række perspektiver for kommunernes fremadrettede arbejde.

Afdæk mulighederne for mere formaliseret samarbejde

Benchmarkingen indikerer, at der er markante økonomiske stordriftsfordele på sprogcentre. KMD anbefaler derfor, at kommunerne analyserer fordele og ulemper ved et mere formaliserede samarbejde mellem sprogcentre med henblik på at forbedre kvalitet, effektivitet og produktivitet.

Etabler grundlag for at vurdere forskellig undervisningspraksis effekt på progressionshastigheden

Som et første skridt er der behov for at identificere årsagerne til forskellene i progressionshastigheden, og dermed afdække hvilke tiltag som vil kunne have en positiv effekt. En del af progressionshastigheden er naturligvis afhængig af kursisternes karakteristika. Dette medfører imidlertid ikke, at sprogcentrenes tilrettelæggelse og gennemførelse af undervisningen ikke har en betydning.

Benchmarkingprocessen har vist, at der i øjeblikket ikke er kendskab til, hvad som virker, og hvad som ikke virker. Derfor har det været svært at forklare forskellene i progressionshastigheden. KMD anbefaler således, at kommunerne igangsætter et kortlægningsarbejde omkring sprogcentrenes organisation, undervisningsprocesser og anvendte værktøjer. Formålet bør være at skabe et effektivt styringsgrundlag med klare resultatmål, baseret på best practice processer.

Synliggør danskundervisningens effekt på beskæftigelsen

Sammenhængen mellem danskundervisningen og beskæftigelsesindsatsen er i dag baseret på synspunkter og formodninger. En række kommuner har skabt en organisation, som umiddelbart understøtter kobling mellem dansk og beskæftigelse. De eksisterende målsætninger som binder danskundervisningen sammen med beskæftigelse er ikke konkrete og målbare. På den baggrund anbefaler KMD, at kommunerne etablerer/reviderer målsætninger og indikatorer, der vil kunne synliggøre danskundervisningens effekt på beskæftigelsen og på integrationen i øvrigt. Dette bør baseres på tilgængelige data, således at der vil kunne følges op og iværksættes korrigerende initiativer med passende intervaller.

Bilag 1

Landesegmentering

Segment 1: Tyrkiet

Segment 2: Pakistan

Segment 3: Afgrænset Mellemøsten

Afghanistan, Irak, Iran, Libanon og Statsløse

Segment 4: Balkan

Serbien & Montenegro, Jugoslavien, Kroatien, Bosnien-Herzegovina, Makedonien og Jugoslavien, Forb. Rep

Segment 5: Øvrige ikke-vestligelande

Afrika	Costa Rica	Jordan	Nicaragua	Sydafrikanske Rep
Albanien	Cuba	Kasakhstan	Niger	Syrien
Algeriet	Den Demo.Rep. Congo	Kenya	Nigeria	Tadzhikistan
Angola	Djibouti	Kina	Oman	Taiwan
Antigua og Barbuda	Dominica	Kirgizstan	Panama	Tanzania
Argentina	Dominikanske Rep	Kiribati	Papua New Guinea	Tchad
Armenien	Ecuador	Korea, Demo. Folkerep	Paraguay	Thailand
Azerbajdzhan	Egypten	Korea, Rep	Peru	Tjekkoslaviet
Bahama-Øerne	El Salvador	Kuwait	Qatar	Togo
Bahrain	Elfenbenskysten	Laos	Republikken Congo	Tonga
Bangladesh	Eritrea	Lesotho	Rumænien	Trinidad og Tobago
Barbados	Etiopien	Liberia	Rusland	Tunesien
Belarus	Fiji	Libyen	Rwanda	Turkmenistan
Belize	Filippinerne	Madagascar	Salomonøerne	Tuvalu
Benin	Foren. Arab. Emirater	Malawi	Samoa	Uganda
Bhutan	Gabon	Malaysia	Sao Tome og Principe	Ukraine
Bolivia	Gambia	Maldiverne	Saudi Arabien	Uruguay
Botswana	Georgien	Mali	Senegal	Usbekistan
Brasilien	Ghana	Marokko	Seychellerne	Vanuatu
Brunei Darussalem	Grenada	Marshall-Øerne	Sierra Leone	Venezuela
Bulgarien	Guatemala	Mauretanien	Singapore	Vestindiske Øer
Burkina Faso	Guinea	Mauritius	Somalia	Vietnam
Burundi	Guinea Bissau	Mexico	Sovjetunionen	Yemen, Demo. Folkerep
Cambodja	Guyana	Moldova	Sri Lanka	Zambia
Cameroun	Haiti	Mongoliet	St Vincent og Grenad	Zimbabwe
Cap Verde	Honduras	Mozambique	St. Christop.og Nevis	Ækvatorial Guinea
Centr Afrikanske Rep	Indien	Myanmar (Burma)	St.Lucia	Øer i Stillehavet
Chile	Indonesien	Namibia	Sudan	
Colombia	Jamaica	Nauru	Suriname	
Comorerne	Japan	Nepal	Swaziland	

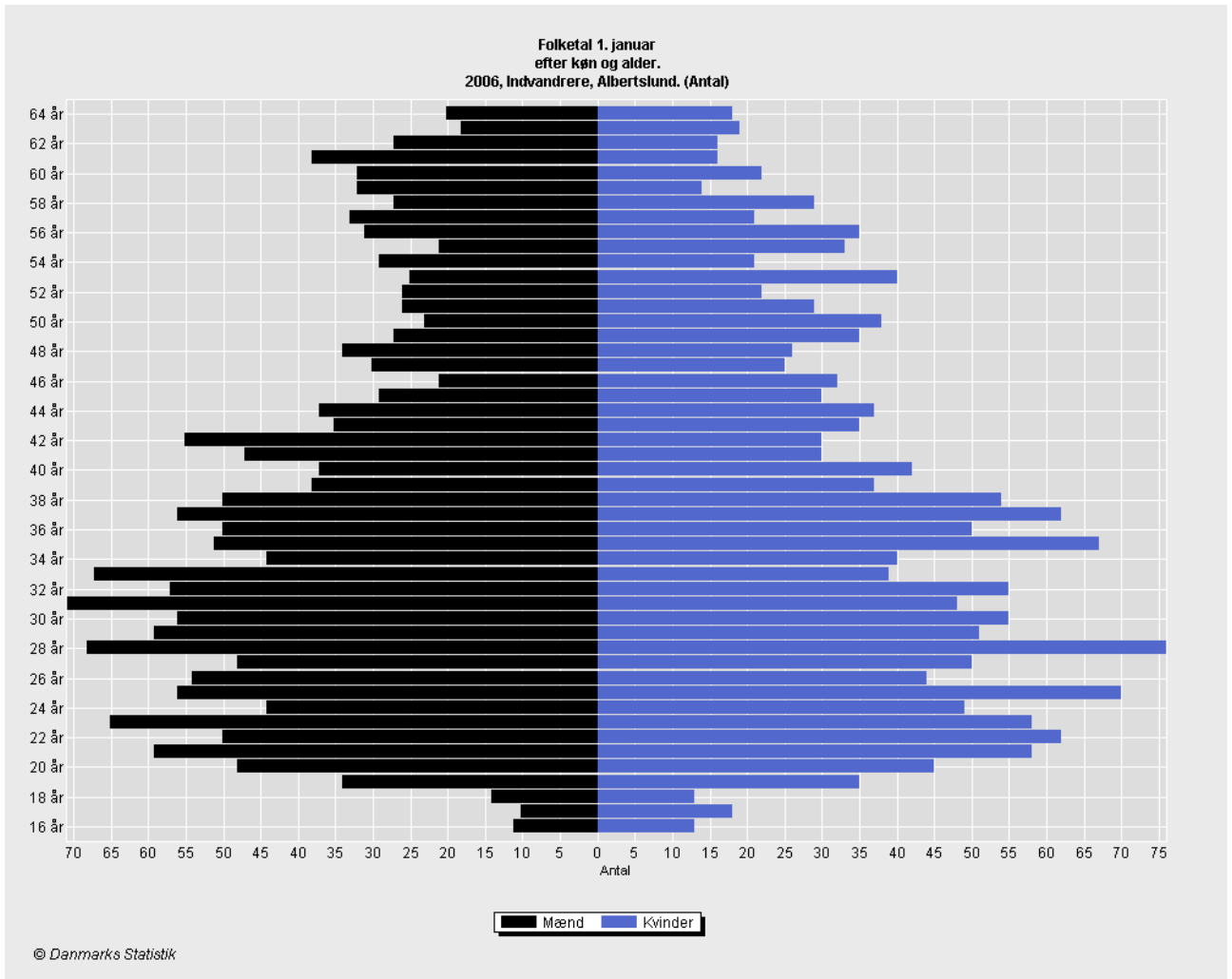

Bilag 2

Befolkningspyramider - indvandrere

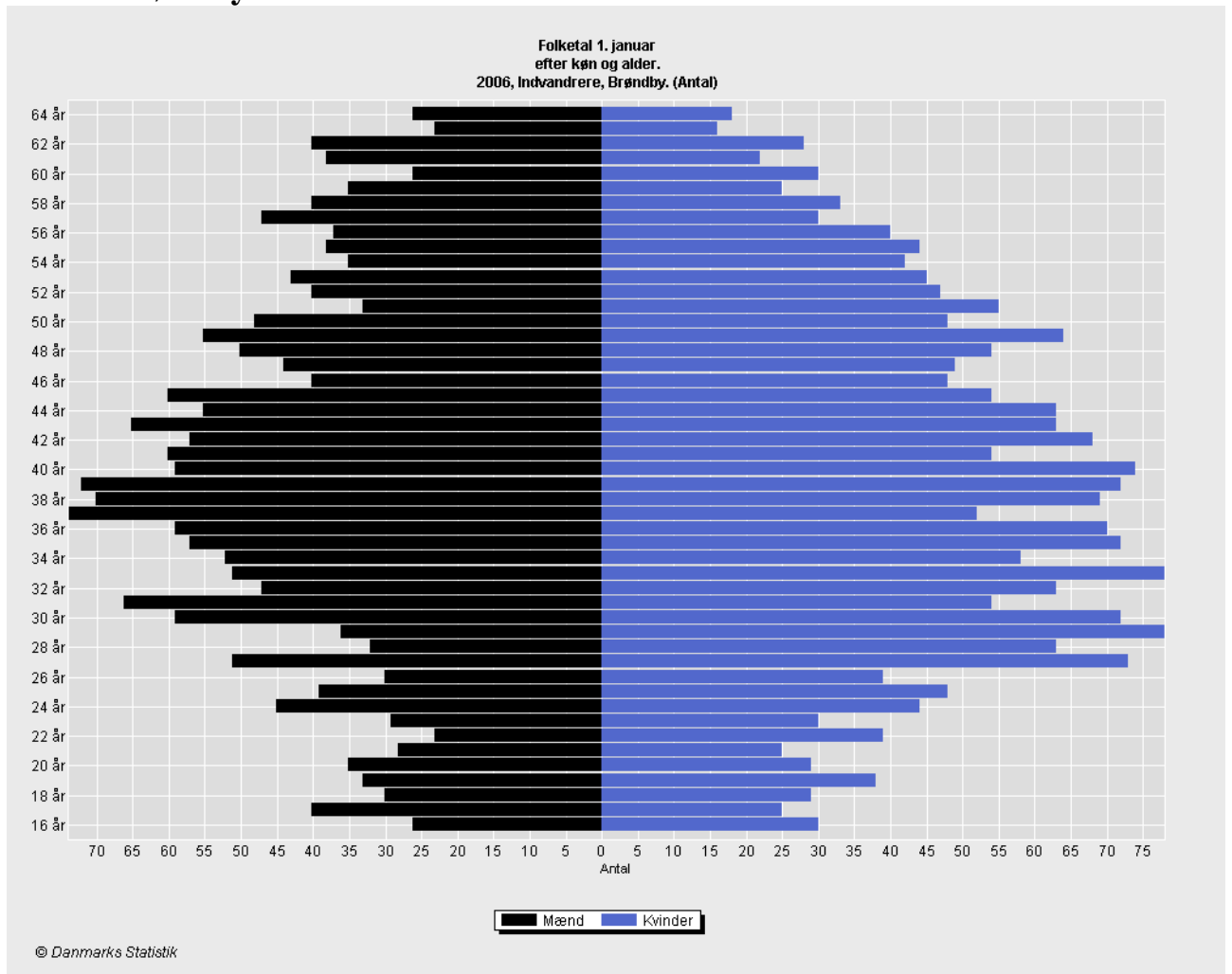

Albertslund

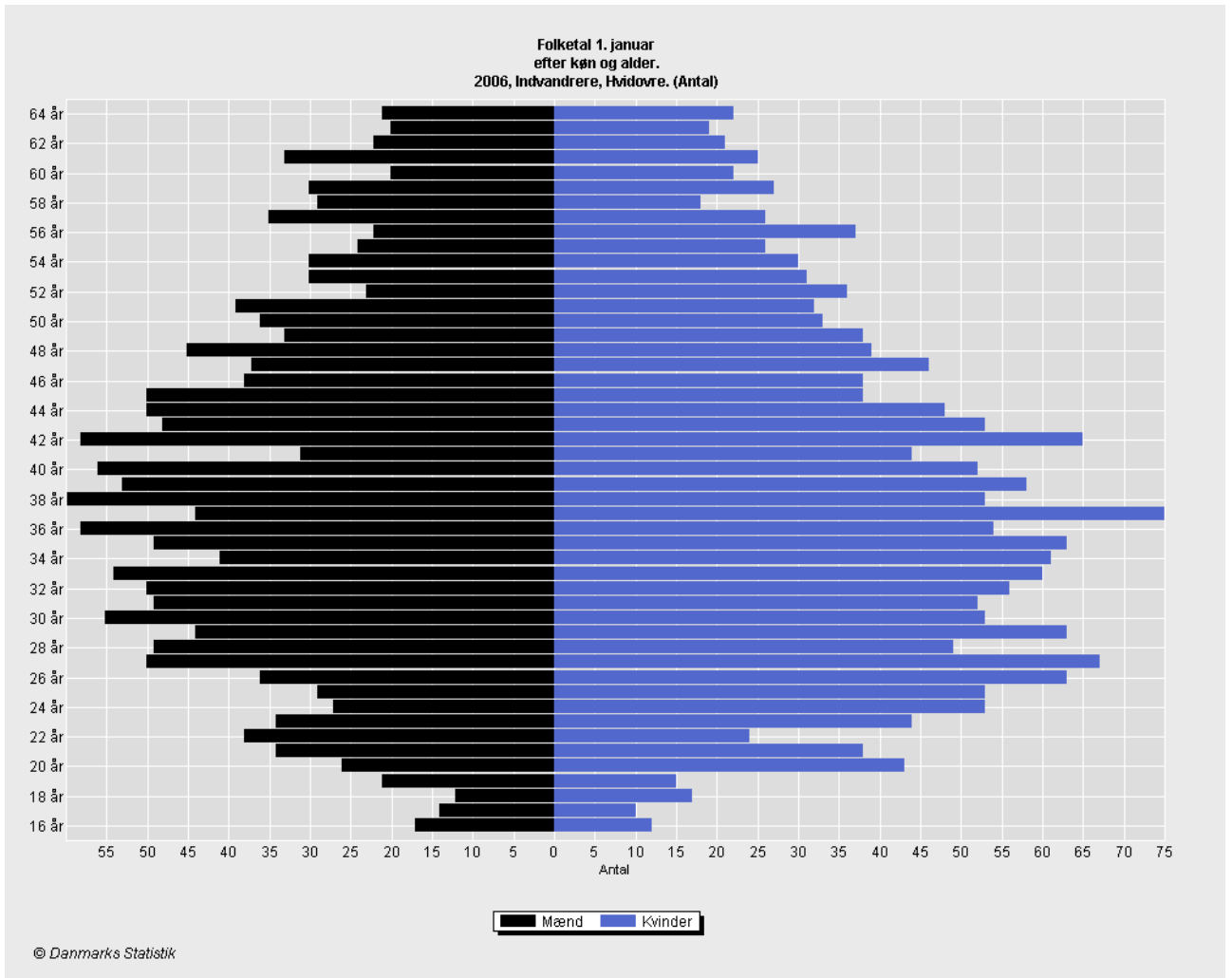

Brøndby

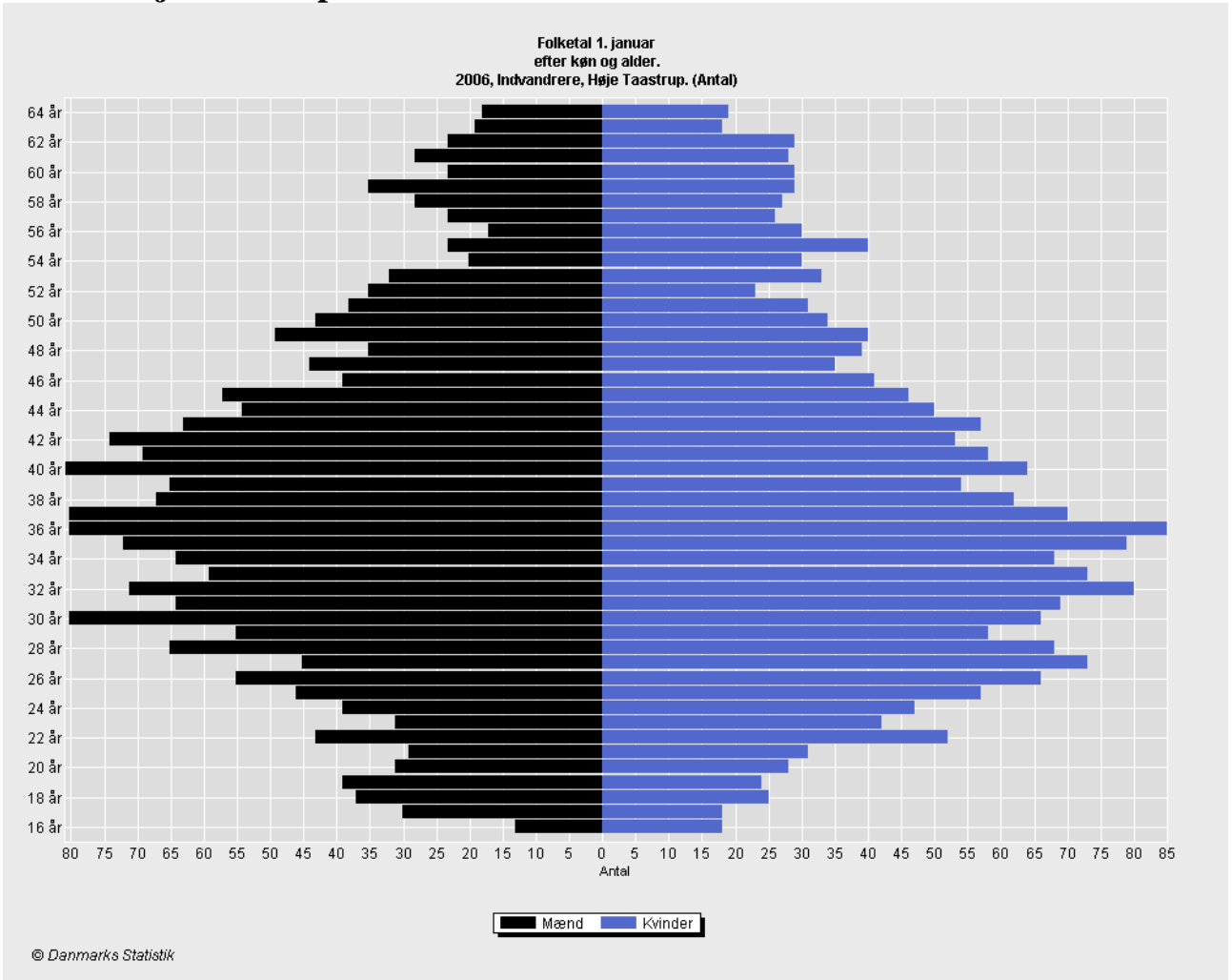

Hvidovre

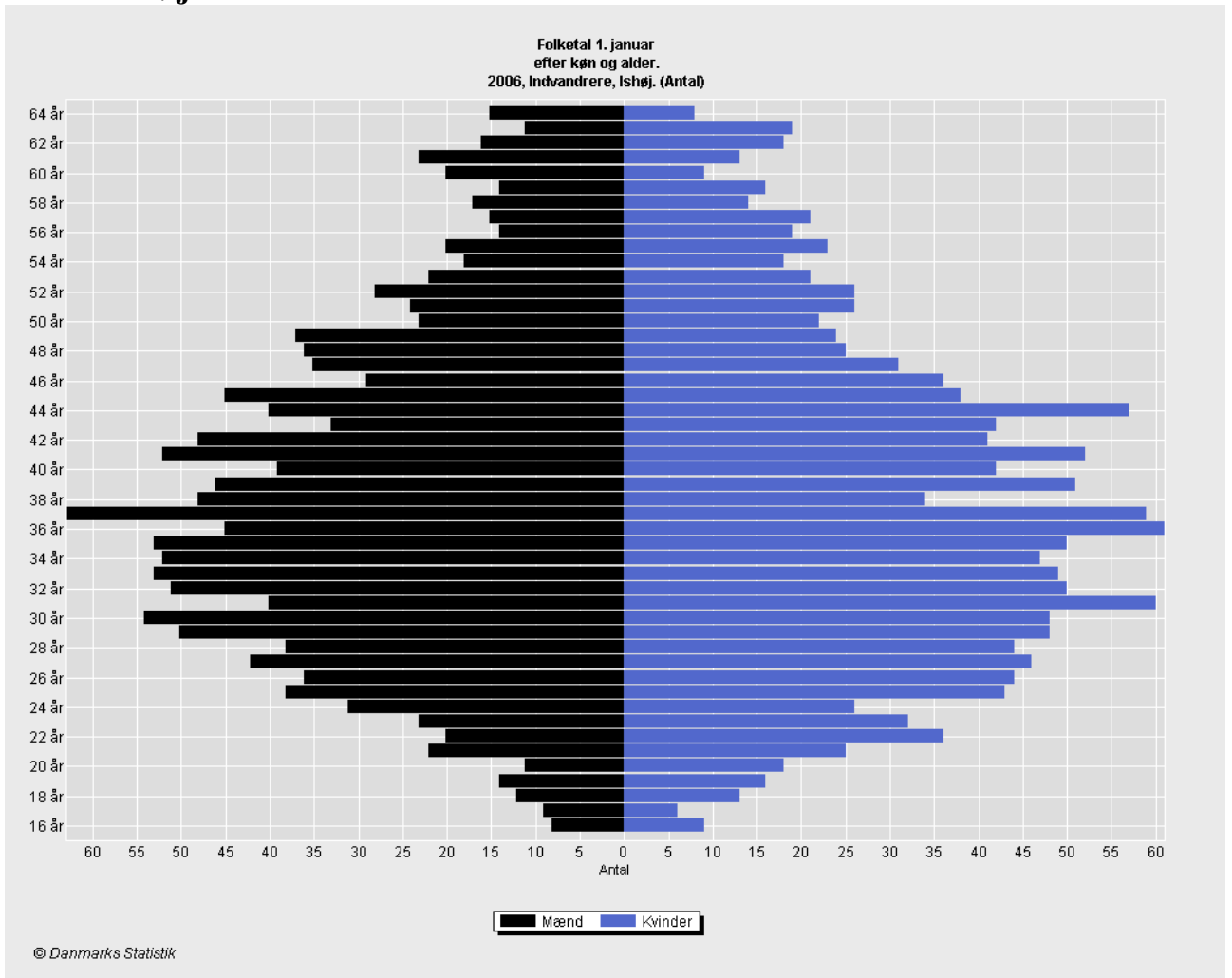

Høje-Taastrup

Ishøj

Bilag 3: Registreringsbesvarelse

Politik og organisering

Integrationspolitikken

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje Taastrup	Ishøj
Har kommunen en integrationspolitik?	Ja kommunen vedtog en integrationspolitik i 2004	Nej Ingen overordnet samlet politik. I praksis formuleres der dog en række delpolitikker på forskellige områder.	Nej Det er den overordnede politiske holdning, at administrationen skal yde borgerservice for alle borgere i Hvidovre Kommune, og at der skal være lige muligheder for alle. En overordnet generel integrationspolitik kan opleves som et fravalg af den generelle overordnede politik om borgerservice.	Ja Integrationspolitikken har følgende ordlyd: "At alle flygtninge og indvandrere taler og forstår dansk, er selvhjulpne og selvforsørgende, og indgår i samfundslivet på lige fod med den øvrige befolkning".	Ja kommunen vedtog en integrationspolitik i 1998
Hvem omfatter integrationspolitikken?	Alle udlændinge i kommunen	Delpolitikker omfatter normalt alle udlændinge	Der findes ingen overordnet integrationspolitik i forhold til benchmarkundersøgelsens målgruppe.	Alle udlændinge.	Alle udlændinge
Er integrationspolitikken løbende blevet justeret?	Der blev lavet en evaluering efter ét år, som forårsagede ændringer	-	-	Nej Byrådet har netop besluttet, at der skal arbejdes med en revision af integrationspolitikken. Det forventes, at en ny integrationspolitik ikke alene vil indeholde en overordnet vision, men også mål, handleplan og succeskriterier på en række udvalgte indsatsområder.	Ja i 2000 og 2004
Indhold af integrationspolitikken	Danskundervisning og beskæftigelse indgår sammen med andre områder	Danskundervisning og beskæftigelse indgår i delpolitikker	-		Danskundervisning og beskæftigelse indgår sammen med andre områder
Er der i integrationspolitikken opstillet operationelle mål for beskæftigelsesområdet?	Der er opstillet operationelle mål for beskæftigelsesområdet	Ja	Der findes ingen overordnet beskæftigelsesmæssig integrationspolitik i forhold til benchmarkundersøgelsens målgruppe.	Nej	Ja
Er der i integrationspolitikken opstillet operationelle mål for danskundervisningen?	Operationelle mål for danskundervisningen indgår i målsætningerne for den almene integrationsindsats	Ja	Nej Ingen integrationspolitik	Nej	Ja
Følger kommunen op på om de integrationspolitiske mål realiseres?	Ja, der er lavet succeskriterier for alle mål, som der følges op på hvert andet år.	Ja f.eks. i halvårsrapporter	Nej Ingen integrationspolitik	Der udarbejdes hvert forår en status på integrationsindsatsen i det forudgående år. Status har fokus på integrationspolitikens tre temaer: dansk, selvforsørgelse og integration i samfundslivet i øvrigt	Ja
Hvor ofte har	2004: 19 gange	2004: 11 gange	2004: 10 gange	2004: 15 gange	2004: 1 gang

integrationspolitiske spørgsmål været på dagsordenen i kommunalbestyrelsen i 2004 og 2005	2005: 12 gange	2005: 9 gange	2005: 14 gange	2005: 17 gange	2005: 1 gang
---	----------------	---------------	----------------	----------------	--------------

Organisering

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje Taastrup	Ishøj
Hvilket politisk udvalg har det koordinerende ansvar på integrationsområdet?	Socialudvalget. Fra 1/1 2006 hører Sprog- og Integrationscentret under Arbejdsmarkedsudvalget	Økonomiudvalget	Formelt er Økonomiudvalget den overordnede ansvarlige. I forhold til Benchmarkingundersøgelsens målgruppe er integrationspolitikken for så vidt angår ansvaret for forvaltningen af Integrationsloven, det primære ansvar økonomiudvalgets. For integration efter Aktivloven og Lov om Aktiv beskæftigelsesindsats er Arbejdsmarkedsudvalget det primære ansvarlige udvalg.	Boligsocialt Udvalg. Fra og med 2006 desuden Arbejdsmarkedsudvalget. Derudover øvrige udvalg – afhængig af sag, som f.eks. Børne- og Ungdomsudvalget, Fritids- og Kulturudvalget og Social- og Sundhedsudvalget o.s.v.	Byrådet Børne- og undervisningsudvalget Social udvalget
Udmøntes integrationspolitikken af specialiserede enheder?	Sprog- og Integrationscentret udgør en slags specialiseret enhed med specialiserede medarbejdere. I Socialforvaltningen er der 2 medarbejdere der i særlig grad arbejder med integration.	Fagudvalgene når integrations spørgsmål kommer på dagsordenen	Sagsbehandlingen af såvel Integrationsloven, Aktivloven og Lov om Aktiv Beskæftigelsesindsats foretages i Hvidovre Kommune af en forvaltningsenhed: Arbejdsmarkedscentret. I Arbejdsmarkedscentret er der etableret en integrationsgruppe, der varetager al sagsbehandling for borgere under Integrationsloven, både integrationspersoner, der modtager ydelse og selvforsørgere. Endvidere varetager inte-	Ja (både og). JobExpres, som er en specialiseret enhed, varetager en væsentlig del af beskæftigelsesindsatsen i forhold til udlændinge. Der foregår dog også aktivering m.v. for udlændinge i Erhvervscentret og Familie- og Socialcentrene.	Varetages overvejende af Integrationscenterets medarbejdere på Ishøj Sprog- og Integrationscenter. Dernæst varetages borgere på kontanthjælp af socialforvaltningen.

			grationsgruppen sagsbehandlingen af borgere uanset nationalitet, hvor det vurderes, at personen har et integrationsbehov, primært defineret som manglende sproglige kvalifikationer. Endelig forestår integrationsgruppen al henvisning til danskundervisning.		
Varetages sagsbehandlingen på beskæftigelsesområdet af specialiserede sagsbehandlere?	Udlændinge der har behov for danskundervisning behandles af specialiserede medarbejdere. På beskæftigelsesområdet er der ikke specialiserede sagsbehandlere	Kommunen har et integrationsafsnit, hvor kommunens flygtninge, sprogskolekursister og borgere under integrationsloven bliver betjent. Integrationsafsnittet betjener ca halvdelen af kommunens udenlandske kontanthjælpsmodtagere. Den anden halvdel bliver betjent i et afsnit hvor klientgruppen består af både danske og udenlandske borgere på kontanthjælp.		Både og. Ja, i.f.t. borgere omfattet af integrationsloven. Nej, i.f.t. øvrige udlændinge.	På Ishøj Sprog- og Integrationscenter er det tilfældet.
Er der i kommunen formaliserede samarbejder på integrationsområdet på tværs af forvaltningsområder?	Ja, der er en koordinationsgruppe for flygtninge og indvandrere. Desuden findes ad hoc arbejdsgrupper mv.	Ja, med skoleforvaltningen via sprogcenteret	Der er i februar 2006 nedsat en tværgående arbejdsgruppe med en forvaltningschef som formand til belysning og koordinering af kommunens samlede integrationsindsats.	Ja, der er flere formaliserede, tværgående grupper som f.eks. konfliktmæglingsgruppen (i.f.t. tvangsægteskab), og der nedsættes løbende ad hoc arbejdsgrupper i.f.t. særlige målgrupper, projekter m.v.	Der er udnævnt tovholdere på respektive indsatsområder fra de forvaltninger, som har ansvar for opgaven.

Samarbejder

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje Taastrup	Ishøj
Har kommunen et integrationsråd?	Ja, siden 1999	Nej	Ja Efter lovændringen per 1.1.04, hvor Integrationsrådene skiftede karakter fra en kommunal forpligtigelse til en kommunal mulighed, var der et meget stort flertal (20 ud af 21) for at bevare Integrationsrådet.	Ja Integrationsrådet bestod i 2005 af 7 medlemmer valgt blandt og af indvandrere og efterkommere, samt 3 byrådsmedlemmer og 2 repræsentanter for arbejdsmarkedets parter.	Ja
Centrale eksterne aktører i beskæftigelsesindsatsen	AF samt et antal virksomheder i Albertslund	Sprogcenteret, private virksomheder/virksomhedskonsulenter, projekter/projekt-konsulenterne, privatpraktiserende læger, psykolog/afspændingspædagog.	Den helt centrale eksterne samarbejdspartner er Hvidovre Sprogcenter. Der har været et vist samarbejde med lokale daghøjskoler, der har kørt særlige kursusforløb.	Sprogcentret, virksomheder, i visse tilfælde fagforeninger.	AF, private virksomheder, div. uddannelsesudbydere, AMU etc. Erhvervs netværk mv.
Er der organiseret dialog- og samarbejdsfora i kommunen på integrationsområdet med deltagelse af kommunen og diverse eksterne aktører (virksomheder, foreninger, klubber mv.)	Integrationsrådet og Sprogcenterrådet som har repræsentanter for foreninger, boligområder, virksomheder mv.	Et netværk af sagsbehandlere og mellemedere fra Vestegnskommunerne – primært erfaringsudveksling. Et netværk der omhandler kvinder uden formelle kompetencer, Capi.	Nej	Nej	Integrationsrådet er netop sammensat – se forretningsorden, således at ovennævnte mfl. er repræsenteret. Medlemmer udpeges.
Indgår kommunen i samarbejder med andre kommuner i forhold til danskundervisning og beskæftigelse	Albertslund samarbejder med de andre kommuner i FKKA, der har et sprogcenter Deltager i netværk under KL Rådgivere indgår i netværk med de øvrige Vestegnskommuner	Kommunen deltager i tværkommunale projekter på beskæftigelsesområdet. P.t. f.eks. "Projekt virksomhedsrettet integration". Brøndby Sprogcenter varetager på anmodning fra Glostrup Kommune undervisning af kursister fra Glostrup. Sprogcentret underviser desuden kursister fra andre kommuner, der enkeltvis har ønsket det. Brøndby Sprogcenter har en samarbejdsaftale med Hvidovre Sprogcenter AOF om fælles afholdelse af kurser i samfundsforståelse	Ja Hvidovre Kommune indgår i et formaliseret samarbejde med LO, DA, Brøndby kommune, Rødovre kommune og Glostrup kommune, kaldet for "Projekt Virksomhedsrettet Integration". Hvidovre Sprogcenter har et formaliseret samarbejde med Brøndby Sprogcenter.	I forhold til danskundervisning indgår HTK i et formaliseret samarbejde med andre sprogcenterkommuner i FKKA. I forhold til beskæftigelsesindsatsen har der tidligere været eksempler på tværkommunalt samarbejde om projekter.	Danskundervisningen: Ishøj Sprog- og Integrationscenter er et kommunalt sprogcenter med driftsansvarlig. ISI har samarbejdsaftale med 4 kommuner: Ishøj, Valensbæk, Tårnby og Dragør. Derudover har ISI kursister fra pt 28 andre kommuner, hvilket udgør 26 i cpr kursister. Mht. beskæftigelse er der et samarbejde mellem Vestegnskommunerne.

		se og øvrige fælles undervisningstilbud, hvor det skønnes at være en pædagogisk fordel, eksempelvis specialundervisning, aftenundervisning, arbejdsmarkedsrettede forløb og projekter samt samarbejde mellem lærere, vejledere og ledere.			
--	--	---	--	--	--

Sagsbehandlingen

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje Taastrup	Ishøj
Har kommunen skriftlige retningslinier/arbejdsgange for sagsbehandlingen af udlændinge i forhold til beskæftigelse og dansk	Vi har beskrevet cirka 35 administrative sagsgange på området.	For udlændinge under Integrationsloven og Aktivloven, der modtager danskundervisning, er der aftalt et samarbejde mellem sagsbehandlere og sprogcenter om udfærdigelsen af den lovpligtige kontrakt i forhold til danskfaglige kompetencer.	Nej Generelt er der ikke særskilte retningslinier for aktivering af udlændinge, da dette ville være diskriminerende og ikke være i overensstemmelse med kommunens overordnede politik (se punkt 1). På henvisning til danskundervisning er der sat retningslinier i det politiske udvalg – Arbejdsmarkedsudvalget, for kontanthjælpsmodtagere. Retningslinierne går ud på at det overordnede formål med visiteringen skal være rettet imod selvforsørgelse, og der skal præsteres en høj mødeprocent.	Ja På intranettet kan sagsbehandlere m.v. finde ydelsesbeskrivelser, herunder retningslinjer og arbejdsgangsbeskrivelser, på en lang række ydelser der bl.a. vedrører danskundervisning og beskæftigelse. Såfremt der er tale om en ydelse af en vis økonomisk størrelse, skal sagen videre til et visitationsudvalg, der afgør, om ydelsen kan godkendes.	Ja Udover kommunens sædvanlige arbejds-gange foreligger der udspecificerede arbejds-gange på sagsbehandling mv ift Integrationsloven. Disse kan rekvireres.
Har kommunen arbejds-gange for centrale processer i forhold til beskæftigelsesindsatsen i almindelighed og særskilt for beskæftigelsesindsatsen overfor udlændinge?	Ja	Nej	Ja og nej I forhold til beskæftigelsesindsatsen i almindelighed har Arbejdsmarkedscentret en visitationsenhed, som vurderer alle borgere ved nyhenvendelse, og om hvorvidt borgeren står til rådighed eller ikke. Der er altså	Nej. JobExpres har dog udviklet sine egne metoder/arbejdsgange.	Ja For udlændinge, der hører under Ishøj Sprog- og Integrationscenter er der beskrevne arbejds-gange som kan rekvireres. Det drejer sig om alle borgere der er under Integrationsloven samt kursister med betegnelsen Selvforsørgende – kategori S.

			<p>tale om en arbejdsgang, der er generel for alle.</p> <p>Det er politisk besluttet i arbejdsmarkedsudvalget at der skal være straks- og gentagen aktivering for alle, der ikke har andre problemer end ledighed. Dertil kommer diverse interne forretningsgange for visitation til projekter eller jobkonsulenter. I forhold til beskæftigelsesindsatsen overfor udlændinge særskilt: Se punkt. 15.</p>		
<p>Sker der formaliseret erfaringsudveksling/videndeling blandt sagsbehandlere i forhold til den beskæftigelsesrettede integrationsindsats?</p>	<p>For at koordinere indsatsen og skabe en vidensdeling afholdes der konferencemøder hver 14. dag samt koordinationsmøder hver 3. uge på sprog- og Integrationscenteret. Se bilag 3 side 12.</p>	<p>Ved ugentlige møder i integrationsafsnittet samt i forbindelse med tæt samarbejde med 1 virksomhedskonsulent, der alene betjener integrationsafsnittet</p>	<p>Der holdes Teammøder hver uge, hvor der sker Erfaringsudveksling og information om diverse tiltag på området. Endvidere modtager sagsbehandlere Ekstern supervision.</p>	<p>Det sker f.eks. på den månedlige fagkonference på integrationsområdet.</p>	<p>Ja Koordinering og samarbejde finder sted efter beskrevne retningslinjer.</p>

Bilag 4: Registreringsbesvarelse

Sprogcentrene

Sprogcentrene

	Albertslund	Brøndby	Hvidovre	Høje Taastrup	Ishøj
Var sprogcenteret i 2005 en kommunal institution eller en selvejende institution?	Kommunal institution	Kommunal institution Sprogcenteret har siden overgangen fra amterne til kommunerne 1.1.1999 været et kommunalt sprogcenter.	Selvejende institution Hvidovre Kommune har aftale (overenskomst) med AOF's sprogcenter, der er en selvejende institution.	Selvejende institution Sprogcenteret er kommunaliseret pr. 1. januar 2006.	Kommunal institution Ishøj kommune er driftsansvarlig. Samarbejdsaftale med Ishøj, Vallensbæk, Tårnby og Dragør kommune.
Hvordan er sprogcenteret organiseret og placeret?	Sprogcenteret blev den 1.1.2004 ændret til et Sprog- og Integrationscenter der skal varetage såvel danskundervisning, rådgivning og opfølgning på borgerne samt sørge for praktik og beskæftigelse. De tre hovedgrupper af ansatte: Sproglærere Socialrådgivere Virksomhedskonsulent	Sprogcenteret er pr. 01.01.2006 placeret i Social- og Sundhedsforvaltningen som en selvstændig institution under beskæftigelsesområdet. Sprogcenteret er dermed under Beskæftigelsesudvalgets ansvarsområde. Indtil da var Sprogcenteret placeret i den daværende Skoleforvaltning.		Sprogcenteret/danskundervisning var i 2005 en del af Familie- og Socialcenterets ansvarsområde. Fra og med 2006 hører sprogcenteret/danskundervisningen under arbejdsmarkedsdirektørens ansvarsområde.	I Børne- og Undervisningsforvaltningen.
Hvordan er sprogskolen finansieret (finansieringsmodel)	Skatte- og brugerfinansieret. Sprog- og Integrationscenteret tildeles ressourcer efter aktuelle antal kursister – hvilket reguleres 4 gange årligt.	Sprogcenteret finansieres ud fra en beregning af årskursister og Kommunalbestyrelsens normeringsregler (1 årskursist er 42 uger*18 lektioner * xx kr. pr. lektion). Herudover aftales der særlig betaling for specialundervisning og andre særlige tilbud. Kursistafhængigt er der desuden afsat midler til Studieceter bl. a. for borgere, der ikke er tilmeldt den traditionelle undervisning.	Takst-betaling, jævnfør den vejledende modultakstefter loven.	I 2004 – 2005 var sprogskolen modultakstfinansieret. Fra og med 2006 har sprogcenteret et driftsbudget.	Skolen er kommunal, men drives som indtægtsdækket virksomhed, skal hvile i sig selv. Sprogcenterets drift er baseret udelukkende på indtægter via modultakster. Dvs taxameterstyret. Afregning og takster er ens for såvel samarbejdende kommuner, som øvrige kommuner, der har deres borgere til undervisning på ISI. Se i øvrigt vedlagt i kopi takster i udkast for 2005 for andet end ordinær modul tilrettelagt undervisning.

Bilag 5

Beregning af omkostninger ifbm. den direkte beskæftigelsesindsats, 2005

Nedenstående tabel viser de bagvedliggende beregninger som er gennemført i forbindelse med estimeringen af kommunernes omkostninger til udlændinge fra ikke-vestlige lande i forbindelse med den direkte beskæftigelsesindsats i 2005.

Beregningen er baseret på en antagelse om at der i gennemsnit anvendes lige meget tid og lige så mange ressourcer på udlændinge som på danskere.

Tabel: Detaljeret beregning af omkostningerne til udlændinge ifbm. den direkte beskæftigelsesindsats, 2005

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J
	Udgifter til den direkte beskæftigelsesindsats	Udgift til aktivering	Lønudgifter til beskæftigelsesindsatsen	Antal årspersoner* på ydelse i alt	Antal årsudlændinge* på ydelse	Udlændinge ratioen for personer på ydelse	Antal aktiveret årspersoner* i alt	Antal aktiveret årsudlændinge*	Udlændinge ratioen for aktiveret personer
Kilde/Formel	Kilde: Registrerings skemaet	Kilde: Registreringsskemaet	B-C	Kilde: Dream	Kilde: Dream	F/E	Kilde: Dream	Kilde: Dream	I/H
Albertslund	28.883.349	14.551.970	14.331.379	1208,08	492,75	0,41	287,00	153,00	0,53
Brøndby	24.114.000	8.462.000	15.652.000	1128,94	495,38	0,44	318,00	147,00	0,46
Hvidovre	19.786.000	8.121.000	11.665.000	1241,51	424,28	0,34	351,00	139,00	0,40
Høje-Taastrup	31.870.264	10.445.048	21.425.216	1374,60	562,47	0,41	333,00	152,00	0,46
Isbjerg	17.706.262	9.817.265	7.888.997	670,60	313,34	0,47	211,00	88,00	0,42

* En års-person er beregnet ud fra samlet antal uger på ydelse divideret med antal uger i 2005

	K	L	M	N	O	P
	Beregnet udgifter til den direkte beskæftigelsesindsats	Gns. beskæftigelsesudgift per årsudlænding på ydelse	Beregnet lønudgift til den direkte beskæftigelsesindsats	Gns. lønudgift til den direkte beskæftigelsesindsats per årsudlænding på ydelse	Beregnet aktiveringsudgift	Gns. aktiveringsudgift per årsudlænding på ydelse
Kilde/Formel	(D*G)+(C*J)	K/F	D*G	M/F	C*J	L-N
Albertslund	13.603.211	27.606	5.845.541	11.863	7.757.670	15.743
Brøndby	10.779.735	21.761	6.868.056	13.864	3.911.679	7.896
Hvidovre	7.202.496	16.976	3.986.487	9.396	3.216.009	7.580
Høje-Taastrup	13.534.656	24.063	8.766.946	15.586	4.767.710	8.476
Isbjerg	7.780.538	24.831	3.686.134	11.764	4.094.404	13.067